

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 glid. na leto.

Letnik XIII. V Ljubljani, septembra 1896. *9. zvezek.*

Petnajsta nedelja po binkoštih.

I. Smrt.

Glej, nesli so mrliča. Luk. 7, 12.

Glej, nesli so mrliča! Kdo je mrlič? Mladenič je, ki je bil pred kratkim še zdrav in vesel, sedaj je njegovo truplo trdo in mrzlo. Jokajoč spremlja mati-vdova svojega sina na zadnji poti.

Mladeniča nesó mrtvega! Torej se smrt ni zmenila za njegova mlada leta, ne za ubogo mater? O ne, saj njej ni mari ne starost, ne visok stan, ne prošnja, ne jok. Ona ne izbera, le pobira vse vprek, stare in mlade, kralje in berače. Odkar prebiva na zemlji človeški rod, ni še prizanesla nikomur. Mar bode prizanesla tebi ali meni? Ne, ona pride gotovo, izročila naju bode oba sodniku. Kedaj? Kje naju napade, ali nagloma ali počasi? Bom li jaz prej na vrsti ali ti? — Tolikrat vidiš mrtvega, vse te spominja smrti in vendar tako redko premisliš besede: danes meni, jutri tebi. So kristjani, ki o smrti kar nič nečejo slišati. Molčite mi o smrti, na smrt misliti je tako strašno, pravijo. O da, strašno je, posebno za posvetnjaka. Pa misli nanjo ali ne misli, ona pride, gorjé ti, če te najde nepripravljenega. Spominjajmo se radi in mnogokrat nauka svetopisemskega modrijana: *V vsem se spominjaj poslednjih rečij in vekomaj ne bodeš grešil.* To hočemo storiti tudi danes, dragi kristjani, zato vam hočem razložiti nauk o smrti in sicer v I. delu govorim: Smrt pride gotovo, v II. delu: Negotova je ura smrti.

I. Smrt, kako grozna si! Že beseda nas pretrese. Od kod pa je prišla? Bog smrti ni naredil. On je življenje. Smrti je kriv greh, smrt je prinesel na svet oče greha, ki je *morilec od začetka*. Saj nas uči sveto pismo: *Po nevoščljivosti hudobnega duha je prišla smrt na zemljo. Kakor je prišel po enem človeku greh na svet in po grehu smrt, tako je smrt prišla na vse ljudi, ker smo v njem grešili*. Odkar je grešil Adam ter bolj verjel zviti kači kot Bogu, gospodari smrt nad človeškim rodом. Slovesen vhod v nesrečno človeško družino je imela smrt, ko je Kajn ubil nedolžnega Abelja. Grozeč se je pila zemlja prvič človeško kri ter klicala v nebó za maščevanje. Človeški rod se je množil in širil po zemlji ter pripravljaval novih žrtev smrti. Zemlja — prej raj, je sedaj kraj smrti in gnjilobe. Kako grozen prizor za nebeške duhove . . . »Zemlja, ta čudna krogla, se vali skozi stvarstvo božje kot ogromen kostnjak, izpod življenja gleda povsod smrt, povsod gnjiloba izpod zelene odeje.« (Diepenbroek). — *Ljudem je odločeno umreti*. (Hebr. 9.)

Ni je bolj gotove reči na svetu kot smrt. Vsaki dan nam stopa pred oči, nam grabi znance, prijatelje, vsacega zagrnejo naposled z mrtvaškim prtom; vseh pota se stekajo v grob. Koder stanujemo in hodimo mi, tod so stanovali in hodili drugi ljudje; pa ni jih več. Kjer izkoplje grobokop jamo, prekoplje že stari grob; prah davno umrlih se pomeša s prahom na novo pokopanega. Smrt ne prizanese nikomur. *Odločeno je ljudem umreti*.

V I. knjigi Mozesovi beremo: *In vsega časa Adamovega življenja je bilo 930 let in je umrl . . . Dnij Setovih je bilo 912 let in je umrl . . . In vseh dnij Malaleelovih je bilo 895 let in je umrl . . . in vseh dnij Jaredovih je bilo 962 let in je umrl . . . — In je umrl . . . in je umrl*. — Smrt ne spoštuje sive starosti. Prva knjiga Makabejcev se začne z besedami: *Ko je Aleksander Macedonec . . . odšel iz cetimske dežele in je potolkel Darija, kralja Perzijanov in Medijanov, napravil je veliko bojev in je vzel vse trdnjave, pomoril je kralje na zemlji in je prišel do pokrajin zemlje in je pograbil plen veliko narodov in obmolknila je zemlja pred njim. Nabral je močno in silno junaško vojsko in njegovo srce se je prevzelo in napihnilo. Spravil je v oblast dežele narodov in kralje, in so mu morali dajati davek. Potem pa je padel na posteljo in je čutil, da mora umreti*. Smrt ne spoštuje kraljev in velikašev.

Živel je in je umrl; tako se glasí zgodovina vsacega, čez to mejo ne vé povedati noben zgodopisec več. Kam so šli očaki starega testameta? Kam oni velikani davnih časov, čudovito močni

ljudje, ki so dosegli devetkrat večjo starost? Vse je pokopal splošni potop . . . Kam so prišli junaški narodi starega veka, Grki, Rimljani, Parti in njih vojskovodje, pred katerimi je trepetal svet? Grobovi so jim odkazani v *najglobokejšem propadu* (Ecehiel). Kje so krivični sodniki Ana, Kajfa, farizeji, lahkoživec Herod, suženjski Pilat? . . . O izginili so v črni noči preteklosti. In ljudje prejšnjega stoletja, slavni in pozabljeni, zapeljani in zapeljivci, kje so? Napoleon, Friderik, državniki v lepih oblekah, plesalci . . . Odplul jih je val časa; zakrila jih je noč.

Odločeno je človeku umreti. Kaj vidiš dan na dan? Glej, vije se procesija in črni možje nesó krsto; memento mori, spominjaj se smrti! Ondi hití mašnik s sv. popotnico . . . stopiš v cerkev, vidiš mašnika v črno oblečenega, vidiš pokopališče: memento mori, spominjaj se smrti! In kaj čuješ? Od vseh strani žalostne novice: ta je umrl, oni . . . na levi, na desni vse pada pod kôso koščene smrti. Da vse, ona je gospodarica sveta.

Sveti Janez je videl v skrivnem razodenju, da je Bog sam dal ukaz smrti in jo postavil premagalko sveta: *Pridi in glej; videl sem bledega konja, in kateri je na njem sedel, mu je bilo ime smrt. In pekel je šel za njim in mu je bila dana oblast čez štiri dele zemlje, moriti z mečem, z lakoto, z zvermi zemlje.* Ona je gospodarica. Voda, ogenj, zrak, blisk, strup, orožje, živali, vse stvari pomagajo smrti, da spravlja ljudi v grob. Kje je kót tako skrit, da bi ga smrt ne našla? vprašuje modri Seneka.

Sanjalo se je nekemu — pripoveduje neki star pisatelj — da ga je napadel lev in raztrgal. Prebudi se in gre v cerkev. Na pokopališču je ležal kamenit lev z odprtim gobcem in ostrimi zobmi. Postoji in pripoveduje sanje tovarišem. Stegne roko in sune s pestjo v levov goltanec rekoč: si ti tisti, ki me je po noči raztrgal? Komaj izgovori, piči ga škorpijon, ki je bil skrit v žrelu. Strup pride k srcu, v par urah je bil mrtev . . . Tarkvinij, plemenit Rimljan, je umrl zaradi ribje koščice, sv. Jordan je utonil, sv. Simona Stilita je ubila strela, svetega Agatona so raztrgali levi, . . . vse pomaga smrti . . . vse, celo strela, kameniti levi so jej prijatelji.

Gospodarica sveta je, ne gleda na osebo. Ne spoštuje venčanih glav, ne kraljev, ne knezov. Ona ne pozna ne žameta ne svile, ne zlata ne srebra. Asirskega kralja Holoferna pobere v največji vojni slavi; umorjen je z lastnim mečem. Kdo bi si mislil? Juliju Cezarju se klanja ves svet . . . premaga ga smrt. Cesar Barbarosa utone v reki Saleph . . . kdo bi to mislil?

Odločeno je človeku umreti. Kaj pa ti? O, jaz sem zdrav in čvrst. Pa povem ti: kot zrak te obdaja smrt. Ti nosiš črva v prsih, nosiš smrt seboj. Glej, črvivo jabelko si. Kako lepo je to, pa potegne vetrič in — cepne na zemljo. *O, med teboj in med smrtjo je samo korak.* (I. Kralj. 20.)

Svoje žive dni ne delaš družega, kot da se boriš s smrtjo in se je braniš. Čemu jéš, spiš, se oblačiš? Da ohraniš truplo, ga varuješ in odvrneš smrt. Pa pazi: vsak dan, vsak trenutek si bližje smrti, vsak udarec srca ti odtrga kos življenja in te prinese bližje grobu . . . Tudi ti boš zapustil vse . . . vse . . . celó truplo, za katero skrbiš . . . vrgli je bodo črvom v hrano.

Naj te uči smrt varovati se greha. Sv. Frančišek Borgija, vojvoda gandijski, je videl mrtvo Izabelo, cesarico, ki je slovela radi lepote. Ko odpró rakev, razširi se po kapeli smrád, da so vsi plemiči in služabniki zbežali iz cerkve. Borgija ostane sam, strméč zakliče: »Izabela ti? o, te ne poznam, kje je tvoja lepota? kje tvoje oči? To je cesarica, katerej sem služil toliko časa? Ali nima smrt spoštovanja pred tako cesaričino? O, proč, proč . . . hočem služiti drugemu, neumrljivemu gospodu.«

Grešnik, moreš ostati še grešnik, če premišljuješ smrt? Prevzetnež, hočeš ozdraviti? Pojdi pred mrtvaško trugo, oglej si mrliča . . . vzemi pest prahú in pepela, potresi si ga na prevzetno glavo. Na kaj si pač prevzetan, prah in pepel? In ti nečistnik! Pridi . . . glej . . . truplo je črno, gnjilo, obraz razjeden, . . . s strahom obračaš oči proč . . . To je človek. Poslušaj glas mrtvega . . . In ti skopuh, še vinarja ne boš nesel seboj, le mrtvaški prt ti ostane . . .

Umreti boš moral. O, memento mori, spominjaj se smrti! Prah boš in pepel, tvoja duša pa?

II. Kdo ne pozna smrti? Grozno jo že slikajo. Odurna podoba brez očíj, brez ust, nosa, ušes, brez krvi in mesa, sama kost; v rokah ima kôso ter kosí . . . Noč in dan hodi okrog kot tat po gozdu, pokosí sedaj tega, sedaj onega . . . *Kot tat bo prišla po noči.* (I. Tesal. 5.)

Prišla bode, vedno bližje nam je. Nihče izmed nas ne vé tega. Le božja Resnica nam kliče resno besede: *Čujte, ker ne veste, kedaj gospod pride.* (Mat. 24.) Pa te besede ne veljajo le apostolom in učencem, veljajo tudi vsem drugim: *Kar pa rečem, rečem vsem: čujte!* Nihče naj si ne misli: sem še mlad, o, še ne bom umrl, sem trden in zdrav, še ni nevarnosti; dokler hodim, me ne bo še napadla, . . . se bom že še pred smrtjo spravil z

Bogom. Neumnež! veruj resničnemu in nezmotljivemu Bogu! *Rečem vsem: Čujte! Ne veste ne ure ne dneva.* Rečem vsem zdravim in bolnim, starim in mladim, onim v hiši in na polju, ki živite v nedolžnosti in v grehah . . . Znabiti pride smrt takrat, ko jo boš najmanj pričakoval. Baltazarja je zgrabila, ko je pil drago vino iz zlatih kozarcev v največjem veselju. Prevzetnega Amona so obesili na kol, predno se je zavedel. Faraon utone, Absalon obvisi na drevesu . . . Velika množica judov umrje nagle smrti, ko imajo še mesó med zobmi (IV. Mojz. knj. 11.) 185.000 vojakov Senahe-ribovih umori angelj v jednom večeru . . .

Pa čemu izgledi iz starih knjig? Sedaj slišiš ali bereš: umorili so ga, utonil je, ubil se je, strela ga je ubila . . . tacih smrtij je brez števila. Pobere nagloma smrt koga; kako se čudijo ljudje: kaj, ta je umrl? Saj sva govorila še včeraj, mu ni bilo nič znati bolezní. Pridejo radovedni gledat mrlíča, pa ne pomislíjo, da se jim ta trenotek znabiti ravno tisto zna zgoditi, pozabíjo naglo . . . in nimajo nobene koristi. O kaka kratkovidnost!

Kot tat bo prišla smrt. Ob uri ga pokliče Gospod, ko človek ne misli; napraviti se mora na daljno pot: v večnost. Še plava riba po senčnem tomunu in tički veselo pevajo v temnem gaju, pa v tem trenotku že obvisi riba na trnku in ptič ujet frfotá v mreži. Tako se godí človeku, pravi sv. Duh: *napade ga smrt, ko najmanj misli.* Smrt kosí vse vprek: mlade, stare; cvetica, osat pade pod kosó. Od jednega kraja zemlje do družega seže njena roka, in ko davi reveža v raztrgani kočí, trka že na duri bogatinove, ona morí na slamnatih in mehkih posteljah . . . *Ne veste ne ure ne dneva.*

Predragi kristijani! Smrt prej pride kot mislite. Zato vam kličem resno: Bodíte pripravljeni. Ne rečem vam, pripravljajte se, temuč bodíte pripravljeni . . . Pa ste tako malomarni za svojo dušo. V tem trenotku lahko pokliče koga izmed nas pred sodnji stol; zakaj ste tako malomarni? Krivičnež, se boš li upal stopiti sedaj-le pred sodnika? Kdo ti je porok, da boš mogel popraviti krivico pred smrtjo? Nečistnik, smrt te zna zadeti v tvojih pregrehab, glej, kako predrzen si! Ti, ki kuhaš srd v srcu do bližnjega, se ne bojiš strašnega sodnika? Grešnik, kakoršen si koli bodi, ti, ki si v sovraštvu z Bogom, vprašam te: ali bi se upal ti sedaj umreti? Gotovo si misliš: Bog me varuj tega! Pa se kaj lahko zgodí, česar ne želiš. Če te pa zadene smrt nepripravljenega in v grehíh, kaj pa potem? O, strašna misel: kaj potem . . . *Kamor drevo pade,*

ondi obleži. Padel boš v pogubljenje, ondi bodeš obležal na vekomaj, klel sebe in Boga ter škripal z zobmi v žveplenem jezeru. Pomisli dobro, če umrjem nesrečno, je izgubljeno vse, izgubljeno na vekomaj! *Preskerbi hišo; umrl boš in ne boš živl.* (Iz. 38.)

Še jedno vprašanje stavim tebi: Kedaj boš ti umrl, kristijan, kedaj? Pomisli, le pomisli in mi odgovori: kedaj? . . . Letos, ali drugo leto? Ta mesec, ta dan, ta trenotek . . . Ali boš imel toliko časa, da se pripraviš na strašno pot? Ali bode nagla smrt ali počasna? Ne veš odgovora; jaz ga tudi ne vem. Jediní odgovor je: Bodite pripravljeni! Prišla bode kmalu, ali čuješ! Kmalu! Ne pozabi tega, in če pride še-le čez leta, zdelo se ti bo vse življenje kakor sanje. *Delaj dokler je dan,* da ne stopiš s praznimi rokami pred sodnika. Obžaluj svoje grehe, béži pred grehom, delaj dobro in ne boš se bal smrti, če tudi pride hipoma. O, da bi umrla ti in jaz *smrti pravičnega,* zdihujem k Gospodu. Pri zadnjem osodepolnim trenotku pa naj nam stojé z močno roko na strani in nas popeljejo v srečno večnost Jezus, Marija in sv. Jožef. Amen.

Fr. Rihar.

2. Greh — največja nesreča.

Glej, nesli so mrliča, jedinega sinu svoje matere in ta je bila vdova. (Luk. 7, 12.)

Velika nesreča je zadela vdovo v današnjem sv. evangeliju, ker jej je smrt pobrala jedinega sina, tolažbo in podporo njenih starih let. Zato ni čuda, da ga je jokajoč spremljevala k pogrebu, in se je Jezusu v srce smilila, da je pristopil in jej rekel: *Ne jokaj! Potem pa se je dotaknil par in rekel: Rečem ti, mladenič, vstani!* — *In kar vstal je in živel* in ga je nazaj dal čudeči se in oveseljeni materi.

Ta čudež pripoveduje sv. Lukež v dokaz, da je Jezus v resnici Sin Božji, ker more celo mrtve obuditi v življenje; od druge strani za nam kaže neskončno Njegovo usmiljenje, ki nobenega trpečega, nobenega nesrečnega od sebe ni spustil brez pomoči. To prigodbo sv. evangelija si pa tudi lahko razlagamo v podobi. Zato vprašam: Kaj pomenja Najmljanska vdova? Kaj jedini sin? Kaj njegova smrt? Kaj pomenja Jezusovo sočutje z mladeničem? Na to odgovarjam: Zapuščena vdova pomenja grešnika; jedini sin pomenja jedino dušo grešnikovo; smrt pomenja smrtni stan grešnikove duše; obujenje Jezusovo pa pomenja slednjič usmiljenje

Jezusovo do grešnika. Zategadelj rečem: Kakor je bila za Najmljansko vdovo največja nesreča smrt jedinega sina, tako je za človeka greh največja nesreča, ki more zadeti njegovo dušo. To hočemo danes še nadalje premišljevati, da se vemo greha varovati. Zvesto me poslušajte!

Greh je za človekovo dušo največja nesreča zato, ker jo oropa življenja in sicer najprej 1. s tem, da uniči in pogubi vsa njegova dobra dela za nebesa. Da se o tem prepričate, ozrite se na prva dva brata Kajna in Abelja. Oba sta Bogu prinesla vsak svoj dar; a vendar nista bila oba ta darova Bogu dopadljiva. Sv. pismo pravi, da se je Gospod z dopadanjem ozrl na dar Abeljev, na Kajnov dar ne. Zakaj tako? Abelj je bil pravičen in nedolžen, Kajn nasproti je bil zaviden in hudoben; jeden pravičen, drugi v grehu. Iz tega pa je očitno, da dobra dela človekova, storjena v smrtnem grehu, nimajo nič zasluženja za nebesa. Zato tako lepo pravi sv. Bernard: *Kakor mesec nima svetlobe, če je ne prejme od solnca, tako naša dobra dela nimajo nič zasluženja, če niso v ljubezni Božji, ali v njegovi milosti storjena.* Da so naša dobra dela v stanu smrtnega greha čisto uničena in zgubljena, uči Jezus Kristus sam, ki (Jan. 15, 4. 5.) pravi: *Kakor mladika sama od sebe ne more roditi sadú, če na trti ne ostane; tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni. Jaz sem trta, vi ste mladike; kdor ostane v meni in jaz v njem, ta prinese veliko sadú.* Vprašam, ali se pravi to kaj drugega, kakor da le tisti more kaj sadú obroditi za nebesa, kdor dela v stanu posvečujoče milosti Božje, kakor nasproti tisti, ki je v smrtnem grehu, ne more nobenega sadú prinesiti za večno življenje? — A ne le to, da grešnik v smrtnem grehu za nebesa ne more nič dobrega storiti, mu smrten greh

2. uniči in pogubi vse prejšnje vže pridobljene zasluženje za nebesa. Tako govori Bog po preroku Ezehielu (18, 24.): *Če se pravični obrne od svoje pravičnosti in greh stori, vsa njegova pravična dela, katera je storil, bodo pozabljena.* Torej vse je zgubljeno, dokler je duša v grehu. Zgubljene so molitve otročjih let, ki so bile Bogu dopadljive. Zgubljene so vse molitve, vse sv. maše, vsi zdihljeji k Bogu, vsa božja pota, po katerih je hodil, vse procesije, katere je opravil, vsi odpustki, katere je pridobil, vse solze pokore, vsi posti, vsa zatajevanja, vse miloščine — vse — vse je zgubljeno in uničeno po smrtnem grehu. Da, pravi nek cerkveni učenik, če bi bil ti, ki sedaj živiš v smrtnem

grehu, poprej sv. Dominik, ki bi bil svoje telo z najostrejšim postom, z najostrejšimi pokorili in šibami mrtvičil; če bi se bil kakor sveti Hieronim, ne z rokami, ampak s kamenom na prsi trkal in klical, da bi se bilo razlegalo do kraja sveta: *Bog mi bodi milostljiv grešniku*; ako bi s sv. Frančiškom vse svoje premoženje in imetje med ubožce razdelil, nage oblačil in jetnike odkupoval; če bi bil jednako sv. Frančišku Ksav. tisoče in tisoče nevernikov k sv. veri spreobrnil, in potem le jeden sam smrten greh storil, bilo bi vse to uničeno in pogubljeno. Za to ti je porok beseda sv. Duha. Zato ti rečem, kakor je Jezus v današnjem sv. evangeliju rekel mladeniču: *Vstani* — iz greha, vstani od smrti svoje duše, ker ta smrt ti je uničila in pogubila vsa zasluženja in dobra dela za nebesa. *Vstani*, in tvoja dobra dela bodo zopet oživela. — Pojdimo pa v tem vprašanju še dalje. Jaz rečem namreč, da smrten greh ni le smrt našim dobrim delom in našemu zasluženju, ampak je

3. smrt naše duše same. Kakor je duša življenje našega telesa, tako je milost Božja življenje naše duše. Duša pa, ker je duh od Božjega duha, ne more naravne smrti umreti, ampak je neumrljiva. A čeznatorno življenje, življenje milosti Božje lahko pogubi, in to po smrtnem grehu. Dokaz za to resnico je Bog sam. On je rekel Adamu v raju: *Od vseh dreves smeš jesti, ali od drevesa spoznanja dobrega in hudega ne smeš jesti, zakaj ob katerem koli dnevu boš od njega jedel, boš umrl.* (I. Mojz. 2, 16.) Vemo pa, da Adam in Eva nista precej umrla po telesu, ko sta grešila, ampak še-le čez veliko sto let; torej je Bog v raju govoril o dušni smrti, o pogubi posvečujoče milosti Božje, in s tem pokazal, da je greh tolovaj in morilec naše duše. Zato sveti Jakob piše: *Greh, kadar je storjen, rodi smrt.* (Jak. 1, 15.) To resnico, da smrten greh dušo umori, nas pa še posebej uči Jezus Kristus v priliki o zgubljenem sinu. Ko se je skesan vrnil k svojemu očetu in mu je oče vse razžaljenje odpustil, rekel je svojim hlapcem: *Zakoljite pitano tele; hočemo jesti in se veseliti*, in sedaj pristavi važne besede: *zakaj ta moj sin je bil mrtev in se je zopet oživil*, s temi besedami oče odločno pravi, da je bil njegov sin po grehu mrtev, po zadobljenem odpuščenju pa da zopet oživi. Grešnik torej v smrtnem grehu je morilec, je ubijalec svoje duše. To je pa tolika nesreča in hudobija, da nek sv. mož iz Jezusovega reda pravi: »Če bi bil ves svet z novim potopom poplavljen in bi poginil ves človeški rod, bila bi škoda veliko manjša, kakor če jedna sama duša po smrtnem grehu umrje.« — Da, greh poslednjič

4. ne umori le tvoje duše, ampak raz tegne svojo morilno roko po Sinu božjem. — Vže kraljevi prerok David (36, 14.) pravi: *Grešniki izdirajo meč in napenjajo svoj lok*, in to, pravi učeni Origen, zoper Boga, če brez strahu greh na greh nakladajo. Sv. apostel Pavel pa v listu do Hebrejcev (6, 6.) naravnost pravi, da grešniki znovič križajo Sina božjega. Kdo so bili namreč tisti, ki so Sina božjega križali? Gotovo mi vsak poreče: Njegovi zakleti sovražniki, njegovi morilec. Ali tedaj nisi tudi ti njegov zakleti sovražnik in morilec, kedar ga s smrtnim grehom križáš v svojem srcu? Kolikorkrat v divji jezi in togoti preklinjaš bližnjega ali blago, zabijaš žreblje v Njegove roke in noge. Kolikorkrat v sovraštvu zalezuješ svojega bližnjega, si tovariš tistih beričev in vojščakov, ki so ga do krvi ranili in mesarili. Kolikorkrat nečistuješ in preščešvaš, trgaš mu njegova oblačila s telesa; kolikorkrat si požrešen in pijančevaš, podajaš mu kisa in žolča! Z jedno besedo: Z vsakim smrtnim grehom si morilec Sina božjega.

Glej! bridko je jokala vdova v današnjem sv. evangeliju zaradi smrti jedinega sina, da se je je Jezus usmilil. Bridko jokaj tudi, grešnik, da si uničil in pogubil vse zasluženje za nebesa, da si umoril svojo jedino dušo, da si na križ pribil Sina božjega. Le z resničnim kesanjem in jokom se te bode Sin božji usmilil, rekoč: *Mladenič! rečem ti, vstani!* — In le tako boš vstal iz smrti greha — vstal v življenje milosti. Amen. M. Torkar.

Praznik rojstva Marijinega.

I. Pravo češčenje Marijino.

Blagor človeku, kateri me posluša,
in čuje pri mojih vratih vsak dan, in
name streže pri podbojih mojih durij.

Preg. 8, 34.

Človek je tako vstvarjen, da obrača posebno skrb in trud na to, od česar pričakuje poseben dobiček. Kmetovalec v potu svojega obraza seje seme, rahlja zemljo, okopava in osiplje poljske pridelke, trebi travnike, da bi toliko več pridelal sadežev na svojem posestvu. Dijak po šolah si noč in dan vbija v glavo razne znanosti, katere méni, da mu bodo odraslemu donašale vsakdanjega kruha. Kupec hodi po daljnih in nevarnih potih, po suhem in po

morju, da bi si priskrbel reči, s katerimi upa narediti mnogo dobička. In sedaj vam zakličem s sv. Avguštinom: Če se toliko trudimo za časne reči in minljive stvari, ki čez nekaj let nimajo nobenega pomena več za dotičnega človeka, če toliko skrbimo za pozemeljsko srečo: kaj imamo šele storiti in koliko se imamo truditi za ono večno srečo, ki je nobena smrt več ne odvzame, za ono blaženost, ki je prava jedino le v Bogu in pri Bogu! Ali bi ne bilo vredno, predragi, da za nebeško srečo po izgledu apostolov gremo križem svet oznanovat sv. evangelij? Ali bi se ne splačalo, da bi s sv. mučenci pretrpeli križe, meče, žrjavico in vsa grozodejstva divjih trinogov? Ali bi se ne splačalo iti s sv. puščavniki v gozdne brloge postit se in premišljevati večne resnice? Ali bi se ne splačalo za nebeško plačilo po izgledu sv. devic odpovedati se vsemu, kar nas obdaja in veseli na zemlji? Dà, vsega tega so nebesa vredna. In vendar, verni poslušalci, nam vsega tega ni treba storiti. In zakaj ne? Zato, ker nam sama Mati božja v današnjem berilu obeta večno srečo, ako storimo le tri reči, da namreč njo poslušamo, za njo čujemo in nanjo strežemo. Govori namreč z besedami sv. pisma: *Blagor človeku, kateri me posluša, in čuje pri mojih vratih vsak dan, in name streže pri podbojih mojih durij*. Kdor tako dela, ta je pravi častilec Marijin. In da bo tudi naše češčenje pravo, premislimo sedaj te tri besede, kaj se pravi: I. poslušati Marijo, II. čuti za njeno čast, III. streči na njene izgledе. To trojno premišljevanje darujmo za vezilo danes ob rojstnem dnevu naši nebeški Materi.

I. *Blagor človeku, kateri me posluša*. Prva naloga pravega častilca in služabnika Marijinega je torej ta, da posluša njene nauke. Kateri pa so nauki Marijini? Pač ne morejo biti in niso različni od naukov njenega Sina. In zopet Sin božji daje take nauke, kakeršne je Bog Oče dal na gori Sinaj, ker on ni prišel *razvezovat, ampak dopolnit postavo*. (Mat. 5, 17.) In vseh božjih postav in vseh čeznaravnih naukov je pglavitni in splošni nauk ta, da se varujemo greha, ki je največje hudo. *Kateri ljubite Gospoda, sovražite hudo*, pravi po psalmistu Marija (96, 10.). Jaz pa rečem: »Kateri ljubite Gospo, sovražite hudo.« Hudo ali greh nas odvrne od Boga, obrne pa k stvarjem po besedah prerokovih: *Dvojno hudobijo je storilo moje ljudstvo: Mene, studenec žive vode, so zapustili, in si kapnice izkopali, kapnice predrte, ki ne morejo držati vode*. (Jerem. 2, 13.) Dvojna hudobija ima v sebi

tudi dvojno grdo lastnost: Je namreč *a)* o s t u d n a in *b)* z l o b n a. Ostudna je zato, ker se obrne k stvarem, zlobna, ker zapusti Boga, tako, da ima tak človek potem celo svoje srce navezано bolj na posvetne reči kot na Boga.

a) Ni čuda, da dušo, poprej s svitlobo milosti božje obdano, stori podobno hudobnemu duhu. Le spomnimo se Luciferja! Bil je nekdanj prevzvišen duh pred tronom božjim, bil je to med angelji, kar solnce med zvezdami, in vendar ga je napuh spremenil v tako grdo in ostudno pošast, da je nihče ne more dovoljno opisati. Sv. Katarino Sijensko vprašajmo, kako ostuden je Lucifer v peklju. Ta svetnica je zamaknjena za jeden trenutek videla samega satana in rekla je potem, da bi po celem svetu, ki bi bil z žarečim ogljem potrošen, rajši šla bosa, kot pa šele jeden sam trenutek videti tako strašno peklenško pošast.

Glej, kristijan, kar je naredil smrtni greh na Luciferju, podobnega nekaj provzroči tudi na tvoji duši. In če tudi mi tega ne vidimo, s telesnimi očmi ne zaznamo, vidi pa to Bog, gledajo to naši angelji varuhi.

b) Razun tega, da je greh tako grd, ima v sebi še posebno zlobnost. In zlobnost greha, kako naj jo kratko in najboljše načrtam? Pomagaj mi pri tem ti, sveti Pavel! Ti pišeš v listu do Hebrejcev, da trdovratni grešniki *zopet križajo sami sebi Sina božjega in zasramujejo*. (6, 6.) Kristijan, ti vprašaj, kako je to umeti? Povej, ali niso bili grehi krivi smrti Jezusove? Kolikokrat storiš zopet smrten greh, tolikokrat daš nov povod, da bi moral Zveličar zopet križan biti. Premislimo dalje. Pilat je dal Judom na izbero Jezusa in Barabo, pripravljen izpustiti, katerega si izberó. Hudobni duh tudi tebi daje na izbiro ranjenega Jezusa ali pa tega tovariša, ono tovarišico, to meseno radost, ono pregrešno vživanje, polakniti se tiste krivice. Ako izmed tega poslednjega kaj izvoliš, narediš to, kar so storili Judje, ko so kričali: *Križaj ga, križaj ga!* Glej, na ta način se trpljenje Jezusovo ponavlja.

Presveta Devica se je nekikrat prikazala sv. Luitgardi vsa žalostna, blede in prepadena. Svetnica jo nagovori: »O moja gospa! Zakaj si tako potrtega obraza, ki sicer odseva samo milobo?« Marija odgovori: »Taki, ki so samo po imenu kristijani, zapljujejo in križajo zopet mojega Sina.«

Sedaj pa se vrnimo nazaj k početku! Če je greh tolika hudobija, kako more Marija biti varhinja tacih ljudij? Ko bi jaz tebi,

kristijan, rekel: Tukaj imaš dva človeka: ta-le je gobov, in ta zraven nevaren razbojnik, sprejmi ju v svojo hišo; ali bi se jih mar ne branil, kolikor bi ti bilo mogoče? Rajši bi sam ušel iz svoje hiše. Trdovratni grešnik je tak in še grši gobovec, grešnik iz navade je tak in še nevarniši razbojnik, ker Sina Marijinega vnovič križa. Tacega pač Marija ne more sprejeti pod svoj materski plašč, dokler se ne začne resnično kesati svojih grehov, dokler nima spokornega duha. Zatorej rečem zopet: Če hočeš, kristijan, biti varovanec Marijin in pravi njen častilec, poslušaj njen nauk, ki je prvi: »Varuj se greha!«

II. *Blagor človeku, ki čuje pri svojih vratih vsak dan.* To drugič zahteva Marija od svojih častilcev, svojih varovancev. Kaj pomenijo te besede? Ta opomin hoče reči, da ni dovolj Mariji na ljubo varovati se greha, marveč je treba tudi njo goreče častiti z raznimi pobožnostimi. *Blagor človeku, ki čuje za njeno čast in sicer vsak dan*, t. j. neutrudno, neumorno.

Kaj naj nas priganja k neutrudnemu češčenju Device Marije? Kratek je odgovor: Ljubezen naj nas priganja k temu. Ljubezen je priganjala svetnike in svetnice božje, da so se na razne načine kar skušali med seboj, kateri bo Mater svojega Boga bolj in lepše počastil. Sv. Jedert je videla velikrat na Marijin praznik presv. Devico, kako je s svojim plaščem zagrinjala nešteto množico devic ter jim dajala posebna znamenja ljubezni. Vprašala jo je sv. Jedert, katere so te device? Odgovor je bil, da so to tiste device, katere je ona tako goreče vnemala, naj prav pobožno posvečujejo praznike Marijine.

V teku stoletij so mnogi svetniki med navadnimi opravki zopet in zopet počeščevali božjo Mater. Blaženi Alan n. pr. naj je hodil, naj se je učil, naj je delal kaj družega, je pogostokrat pozdravil prečisto Devico z angeljevim češčenjem. Ni se ta služabnik božji in Marijin lotil nobenega dela poprej, da bi se ne bil Mariji priporočil v varstvo. O sv. Alfonzu M. Ligvoriju je znano, da je bil obljudil Marijo vse svoje žive dni vsako uro počastiti s Češčenamarijo.

Drugi verniki so Marijo zlasti radi častili s svetim rožnim vencem.

Med temi je bil neki vitez, ki je bil poprej vojak, a je pozneje stopil v red sv. Dominika, da je Marijo ondi slavil toliko lažje. Pravil je, da ga je nekikrat obkolila velika tropa nejevercev, in da je že kar smrt videl pred saboj, toda hipoma mu pride na

pomoč Marija ter pomeče v sovražnike 150 kamenov (toliko češčenamarij ima tudi sv. rožni venec). Sovražnike je na ta način odpodila Kraljica sv. rožnega venca. Po njegovi smrti so ostale njegove roke in usta nestrohnjene, ker so bile orodje svetega rožnega venca.

Bogoljubne duše so podobo presv. Device na domačem oltarčku častile ali njeno svetinjo vedno nosile pri sebi. Med temi je bil zlasti sv. Karol Boromej, ki je zapovedal v svoji škofiji v Milanu, da ima pri vходу v vsako cerkev stati podoba Marijina. Tudi je opominjal vse svoje podložne, da nosijo svetinjico Matere božje, ki jih bo varovala napadov hudobnega duha.

Marijo so posebno častili romarji, ki so kaj radi romali po Marijinih božjih potih. Med temi je bil sv. Gerlak Ruremundan, ki je vsako saboto šel peš na božjo pot k Mariji v Ahen. Zato ga je Marija poplačala ob zadnji uri. Tedaj ni mogel dobiti duhovnika, toda Marija pošlje k njemu sv. Servacija, ki ga je Gerlak prav verno častil svojega zavetnika. Ta ga je okrepcal s svetimi zakramenti za umirajoče.

Ne bom vam dalje našteval raznih vrst Marijinih častilcev; le toliko rečem: Glej, kristijan, da si tudi ti gotovo v tej ali oni vrsti pa zares pobožen in stanoviten častilec Marijin!

Pa bi si morda ta ali oni sedaj mislil: Jaz sem gotovo v smrtnem grehu, in ne samo v enem, morda še v večih, torej Marija ne more mojih pobožnostij vzeti za dobro, nehal bom z vsem: Ne tako, ljubi kristijan! Jenjati Marijo častiti, reklo bi se svojo dušo nalašč pogubiti. Če tudi dobra dela, z omadeževanim srcem storjena, nimajo čeznaravnega zasluženja, vendar povzročé, da Marija izprosi prosilecu časnih dobrot, da ga obvaruje telesnih nesreč, da mu izprosi dejanjskih milostij, ki mu pot pripravljajo, da sčasoma spregleda, v koliki nevarnosti je njegovo večno zveličanje ter tako začne misliti na pokoro.

III. *Blagor človeku, ki name streže pri podbojih mojih durij.* To je tretje, kar zahteva Marija od svojih častilcev, namreč p o s n e m a t i n j e n e č e d n o s t i. Kdor koga zares ljubi, ne stoji le rad pri njegovih vratih, ampak tudi pazi, kaj govori ali dela, da bi ga mogel toliko lažje posnemati, kadar bi se ponudila priložnost. In ta način češčenja je Mariji najbolj všeč. Dobro storiš, kristijan, če se iz ljubezni do Marije skrbno varuješ greha; dobro storiš, če jo vsak dan zaupno častiš; če pa posnemaš njene čednosti, potem njeno ljubezen takorekoč s silo vlečeš na-se.

Sv. Hedvika, vojvodinja poljska, je zmiraj nosila v roki zlato podobico Marijino in ogledovala jo je prav pogostokrat med svojimi opravili ter zmiraj skušala Marijo posnemati. Ob svoji smrtni uri celó je držala to podobo tako trdno, da ji je niso mogli izviti, dà, trije njeni prsti, s katerimi je takrat držala podobo Marijino, ostali so še 25 let po njeni smrti nestrohnjeni. Kristijan, ki nosiš pač kako Marijino svetinjico ali škapulir na sebi, ozri se večkrat nanjo. V duhu si predstavljalj Marijo pri vseh svojih skušnjavah, nadlogah, težavah in vprašaj se: Kaj bi bila sedaj-le naredila Marija, ko bi bila v teh okoliščinah kot sem jaz; ali kaj Marija hoče, da njej na ljubo sedaj-le naredim? Če se te loti nečista skušnjava, spomni se Marije, Kraljice angeljev, ki ni hotela nadangelju Gabrijemu poprej pritrđiti, da postane Mati Najvišjega, dokler ji božji poslanec ne zatrdi, da ostane pri vsem tem še vedno prečista Devica. Če se te loti malodušnost v križih in nadlogah, ozri se na Marijo, Kraljico mučencev, ki je v najhujši bridkosti s sedemkrat prebodenim srcem stala pod sv. križem. Če se te lotijo verski dvomi, ozri se na Marijo, Kraljico apostolov, ki je po vnebohodu Gospodovem zato ostala še nekaj časa na zemlji, da je podpirala, krepčala in osrčevala apostole in prve kristijane, pa molila zanje ob preganjanju. V vsaki stiski ozri se brž na Marijo, spomni se njene pohlevnosti, njene vdanosti v voljo božjo. Marija se primerja brezmadežnemu ogledalu, ker v njej kakor v ogledalu opazujemo njene svitle čednosti v nasprotju z lastnimi grehi in pregreški ter po njenem brezmadežnem življenju skušamo odstraniti svoje grehe in napake. *Kakor v ogledalu se odsvita v njej podoba čistosti in oblika čednosti*, pravi sv. Ambrož.

Pri zibelki Marijini si danes, verni poslušalci, dobro vtisnite v spomin, kaj počne pravi častilec Marijin. On posluša njene nauke, zato se varuje greha; on čuje pri njenih vratih vsak dan z raznimi pobožnostmi; on nanjo streže pri podbojih njenih durij, prizadevaje si posnemati njene čednosti. In zato *blagor* takemu človeku; nikakor ne bo tako češčenje zastonj. Saj precej za temi besedami govori Marija dalje po besedah večne modrosti: *Kdor mene najde, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda*. Kdor Marijo posluša, kdor čuje za Marijo, kdor streže na Marijo, ta je našel Marijo; kdor pa Marijo najde, najde milost pri Bogu za sedaj in vekomaj. Amen. Val. Bernik.

2. Krščanska zvestoba.

Marija, Devica verna, za nas Boga
prosi. Lavret. lit.

Lepa in hvalevredna je navada obhajati spomin svojega rojstnega dné; vsaj nam je s tem, da smo bili rojeni na svet, Bog skazal veliko dobroto, za katero ga nikoli ne moremo dosti zahvaliti. Kolikor imenitniša pa je kaka oseba, s toliko večjo slovesnostjo se tudi obhaja rojstni god. Tako po celem cesarstvu z veliko častjo obhajamo rojstni god cesarjev ali cesaričin. In zakaj bi torej še bolj z veseljem ne praznovali rojstnega dné nebeške kraljice, Marije Device? Ta god praznovati nas je danes skupaj poklicala sv. mati katoliška cerkev in mi imamo vzroka dovolj, posebno danes veseliti se in radovati, ker danes nam je bila rojena tista, iz katere je bil rojen Jezus, ki je imenovan Kristus; in ker nam je Marija izgled vseh čednostij ljubezni do Boga in bližnjega, vdanosti v voljo božjo, ponižnosti, potrpežljivosti, čistosti, pobožnosti, usmiljenja itd. Pa kedaj bi naštel vse čednosti, s katerimi se je Marija, bivajoča tu na zemlji, odlikovala! Za danes sem izbral samo jedno Marijino čednost in sicer zvestobo ter vam želim pokazati: 1. Kako je Marija bila vedno zvesta in verna v svojih obljubah in spolnovanju svojih dolžnostij; in 2. Kako jo moremo in moramo v tem posnemati!

Naj bo tudi današnji govor Bogu in Mariji v čast!

Kaj je zvestoba? Ali o kom smemo reči, da je zvest? — Da kratko odgovorim: Zvest je tisti, ki drži dano besedo. Roko-delec je zvest, ki dodela naročeno delo o napovedanem času; posel je zvest, ki pridno dela in se drži svoje pogodbe in svojega gospodarja; vojak je zvest, ki drži svojo prisego; žena je zvesta, ki se drži svojega moža in drži pred altarjem dano besedo; kristijan je zvest, ki služi stanovitno Bogu in ga nikdar ne zapusti!

Če to vemo, predragi! potem bomo tudi precej spoznali, kako je bila Marija zvesta, ali zakaj da se imenuje: Devica verna ali Devica zvesta?

Zato, ker je natančno spolnovala svoje dolžnosti proti Bogu, proti svojemu ženinu, proti vsakemu bližnjemu.

Kadar posel stopi v službo, naredi z gospodarjem nekako pogodbo. Posel obljubi, da bo delal svojemu gospodu do določene časa, da se ga bo držal in da ga ne bo zapustil, če tudi bi

mu kdo več ponujal itd. — Predragi moji! Mi vsi smo služabniki Božji. Bog je naš Gospod, saj nas je vstvaril in nas ohranjuje — zato pa tudi hoče, da njemu služimo in nobenemu drugemu. Mi smo se tudi precej ob rojstvu (pri sv. krstu) s posebno pogodbo (krstno obljubo) zavezali, da mu hočemo služiti in on nam je obljubil že tukaj pošteno plačilo, tam pa vedno zveličanje. Pa kako smo mi spolnovali to pogodbo, to obljubo? Sramovati se moramo svoje slabosti! Prav velikokrat smo jo prelomili, bili smo Bogu nezvesti. Ne da bi bili Bogu služili ves čas svojega življenja, popustili smo le premnogokrat to službo in smo služili hudobnemu duhu, ki nas je le ogoljufal, ki nam je veliko obetal, pa na zadnje ničesa dal!

1. Poglejmo pa Marijo! Ona je bila ves čas Bogu zvesta od rojstva do smrti; ona ni Boga nikdar zapustila, ampak mu služila noč in dan in neprenehoma z vsemi svojimi močmi! Odkar so jo stariši darovali Gospodu, darovala se je ona tudi sama vsaki dan Bogu, živela je le za to, hrepenela po tem vselej in povsod storiti voljo božjo, naj je bilo prijetno ali težavno. Kakor pišejo cerkveni učeniki, je le toliko jedla, da je mogla živeti, in če je spala, je nje duša čula k Bogu! Imenovala se je *deklo Gospodovo* in je bila tudi zares! Ona ni gledala, kaj bi bilo zanjo prijetno, ampak kaj ukazuje Bog. Hotela je vedno v templju biti, ali uklonila se je postavi, da se zaroči s sv. Jožefom po Mozesovi postavi; hotela je vedno Devica biti, pa je privolila Mati postati, brez škode za svoje devišтво! Kar mi Bog ukaže, to bom storila, je rekla: saj sem nje go va dekla!

Jednako preljubi, bi morali mi biti Bogu zvesti. Vse bi morali držati, kar nam ukazuje; ali mi mu le prevečkrat pokorščino in službo odrečemo. Mi smo pač slabi hlapci, nevredne dekle! On pravi: *Ne imenuj po nemarnem božjega imena* in vendar, koliko se kolne! On pravi: *Ne prešeštvaj!* in vendar, koliko se godi nečistovanja? On pravi: *Ne pričaj po krivem!* in vendar, koliko je obrekovanja, laži, opravljanja?

2. Marija je bila Bogu zvesta v sreči in nesreči, v veselji in žalosti — Marija je bila zvesta vselej in zvesta do smrti! Kako težavno je bilo popotovati po zimi iz Nazareta v daljni Betlehem; koliko težav je prestala na begu v Egipt, kakšno skrb je imela zavoljo zgubljenega Jezusa; kakšno britkost je okusila na križevem potu in pod križem! In vendar je vse in stanovitno prenašala ter se vsikdar vklonila volji božji. Če trpi, ali če se

ji dobro godi, vedno je ponižna dekla Gospodova, vedno je zvesta služabnica božja! Če bi bilo treba tudi umreti, ona je bila pripravljena raje, kakor da bi kdaj zapustila Jezusa. In glejte, to je prava zvestoba! to je zvestoba do smrti!

Bil sem svoje dni pri trdnjavi na Predilu. Pod trdnjavo je zidan grob, v katerem so shranjene kosti hrabrih junakov, ki so leta 1809 to trdnjavo branili proti Francozom, in so raje vsi življenje dali, kakor da bi bili postali cesarju nezvesti in zapustili trdnjavo. Bronast lev leži na grobu, velika žalost se mu bere na obrazu in zdi se, kakor da se joče nad padlimi junaki. Na spominku pa stoji zapisano: »Stotniku Hermanu plemenitemu Hermandolskemu (de Hermannsthal) in njegovim zvestim vojakom, ki so tu padli za domovino leta 1809, postavil cesar Franc.«

Tudi mene je žalost obšla in dolgo se nisem mogel ločiti od spomenika. Zares čast takim junakom, ki so zvesti svojemu cesarju in domovini do smrti!

Bil sem pa tudi onega leta v Rimu in tam sem gledal druge grobove, grobove krščanskih mučenikov v katakombah in v koloseju, po cerkvah in drugod! In zopet me je obšla žalost, pa še bolj občudovanje nad temi junaki, ki so bili tudi zvesti do smrti, zvesti svoji veri, zvesti svojemu Bogu! Raje so dali svoje življenje, kakor da bi odstopili od vere, kakor da bi zapustili svojega Boga, kakor da bi prelomili krstno obljubo!

Oh, predragi, kje pa je naša zvestoba? Ali smo tudi mi tako zvesti v službi božji, tako stanovitni v veri, tako vdani Bogu? Kolikokrat zapustimo zavoljo majhnega časnega dobička postavo božjo, kolikokrat potegnemo s sovražniki in zaničevalci svete vere iz napačnega strahu, ker se bojimo očitno spoznati svojo vero in zavoljo nje kaj trpeti! Naj bi zdaj zopet kristijane preganjali, trpinčili in morili zavoljo vere, koliko bi jih zvestih ostalo? Oh, bojim se, da bi jih le preveč ne odstopilo od vere, od prave poti, akoravno bi nam Bog v tem slučaju dal posebne milosti. Saj je vedno manj med nami Tobijev, ki je tudi ob času malikovanja zvest ostal svoji veri in svojemu Bogu; ki je zvesto hodil gori v Jeruzalem darovat Gospodu, ko so vsi hodili molit zlato tele v Dan (Tob. 1, 5.) — Koliko je med nami še Makabejcev, ki so raje zaničevani in preganjani zavoljo vere, kakor da bi se poprijeli novih pregrešnih navad iz strahu pred ljudmi! Koliko je še današnji značajnih in veri stanovitno vdanih mož, zvestih kristijanov, ki bi si upali reči naravnost in odločno z očetom hrabrih Makabejcev: *Če bi bila tudi vsa ljudstva pokorna kralju Antijohu, da bi slednji odstopil od spolnovanja postave svojih očetov; jaz in*

moji sinovi in moji bratje bomo pokorni postavi naših očetov, tudi ne bomo darovali (malikom) in ne bomo prestopili zapovedi naše postave, da bi po drugi poti hodili! (1. Makab. 2, 19—22.)

Tako tudi dandanašnji zapeljuje in odvrtačuje kralj Antijoh, to je posvetni duh, kristijane od spolnovanja božjih in cerkvenih zapovedij in le premnogo je takih, ki se mu vdajo, ki raje z njim potegnejo, kakor da bi zvesto služili Bogu po postavah sv. vere!

3. Marija je bila zvesta tudi v svojem zakonskem stanu; vedno zvesta sv. Jožefu, kateremu je bila zaročena po Mozesovi postavi! — Marija je veselje in žalost delila s svojim deviškimi ženinom sv. Jožefom; povsod ga je spremljevala, mu stregla, ga tolažila, ga podpirala. Z njim beži v Egipet, z njim pride zopet nazaj; z njim gre v tempelj, z njim išče zgubljenega Jezusa; v Nazaretu mu ljubeznivo streže, v smrtni uri mu lajša ločitev! Če tudi večkrat pomanjkanje trpé, če tudi veliko preganjanja in britkosti skušajo — vendar ni očitani, vendar ni krega ne prepira!

Kristijani moji! Koliko prijetniši, koliko srečnejši bi bili zakoni dandanašnji, da vlada v njih tudi taka zvestoba in vzajemnost. Ne govorim o strašni pregrehi prešestvanja, ki se pa vendar že mnogokrat nahaja pri krščanskih zakonskih, ki zakon prelomljujejo v mislih, željah ali celo v dejanju, ampak opomnim le, kolikokrat se med sabo spró, ali stepó, ali celo ločijo. Če pride pomanjkanje, ali bolezen ali druga nadloga v hišo, kako si drug drugemu očitata, kako se vjedata, kako si življenje grenita! Dokler je vsega dovolj, dokler še solnce sije, dotlej sta še prijatelja; kakor hitro pa kaj pride navskriž, in posebno, kadar potrebnega primanjkuje pri hiši! — o potem je prijaznosti konec! Ona vpije: Pa mi daj, kar sem prinesla, bom pa šla! Vsaj tukaj ni več ostati itd. — Ali je to zakonska zvestoba in zastopnost? Ali vama niso rekli pri poroki, ko so vama roke s štolo zvezali: da morata vedno ljubezniva biti in drug drugemu pomagati in tako dolgo skupaj ostati, da vaju bo smrt ločila?

4. Slednjič je pa Marija že v tem zgled krščanske zvestobe, ker je vedno natančno držala dano besedo in storjeno obljubo. — Ona je storila prva obljubo vednega devištva, in to obljubo je tako natančno držala, da bi še Mati božja ne hotela postati, če bi imelo trpeti njeno devištvo!

Kako smo pa nasproti mi tolikokrat nestanovitni in omahljivi in nezvesti v svojih besedah, sklepih in obljubah! Kako nespa-

metno in brez pomisleka delamo sklepe in obljube, in kako hitro jih zopet prelomimo, da, še celo s prisego in pod grehom dano besedo in obljubo prelomimo! Koliko je dandanašnji med nami še res značajnih in stanovitnih kristijanov, ki bi bili res možbeseda! Saj se že skoraj kmalu na nobenega več zanesti ne bo! V tem nas še neverniki osramoté.

Nek Rimljan, Regul po imenu, je bil od Kartaginecev v vojski vjet in v sužnost odpeljan. V sovražnikovi deželi je pa videl, da se dolgo več braniti ne morejo. Zdaj ga pa sovražniki pošljejo v Rim, da bi Rimljane pregovoril za mir; ako tega ne doseže, je pa moral besedo dati, da se nazaj povrne v sužnost. In glejte, Regul svojih rojakov ni nagovarjal za mir, ampak priganjal jih je za vojsko, katero so tudi napovedali. In dasiravno so Rimljani rekli Regulu, da ni treba sovražniku dane besede držati, vrnil se je vendar prostovoljno nazaj v Kartago, kjer so ga dejali v prazen, z dolgimi žebli znotraj nabiti sod in so ga tako iz visocega hriba navzdol spustili, da je žalostno umrl!

Ali nas ne osramotuje ta zgled? Kako pa je že ostudno, ko dandanašnji kristijani tako lahkomišljeno in hinavsko vse mogoče obetajo, pa tako malo držé. Tako postavim: pride kdo na posodo prosit za jeden mesec — pa mine leto in ga še blizo ni! Tako rokodelec obljubi delo narediti do prihodnje nedelje, pa delo še do druge nedelje ni gotovo! Koliko je dandanašnji takih Labanov, ki je obljubil Jakopu dati hčer Rahelo čez sedem let, pa ni držal besede in ga je primoral zanjo služiti še drugih sedem let. Še s prisego pritrđi, priduša se in zaroti, pa vendar besede ne drži.

Predragi! Slišali ste torej danes, kako nam je Marija zgled krščanske zvestobe. Ona je vedno zvesto služila Bogu in dolžnosti svojega stanu natanko spolnovala ne samo v sreči in veselju, ampak tudi v nadlogah in težavah. Ona ni nikoli Boga zapustila, ampak je bila zvesta do smrti. — Bila je pa tudi zvesta svojemu ženinu in je dolžnosti zakonske družice izgledno spolnovala. Ona je pa tudi dano besedo in storjeno obljubo natanko držala.

Tako delajmo tudi mi! Dobro pomislimo, kaj obljubimo in rečemo, da bomo potem tudi držali. In vi zakonski, držite skrbno svojo zakonsko zvestobo po zgledu Marijinem, da bo srečen vaš zakon. Vsi pa bodimo zvesti krstni obljubi in zvesti v službi božji. Saj se pri kristjanih (posebno pri deliveih božjih skrivnostij) išče, da je kdo zvest najden. (I. Kor. 4, 2.) Le kdor je zvest v božji

službi do konca, on bo venčan. In le zvestim služabnikom svojim Bog poreče na dan sodbe: *Blagor ti, zvesti in dobri hlapec, ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil, pojdi v veselje svojega Gospoda.* (Mat. 25, 23.) Amen.

Janez Ažman.

Praznik Marijinega Imena.

I. Češčenje Marijinega Imena.

Glej! od sedaj me bodo srečno imenovali vsi narodi. Luk. 1, 48.

V letu 1683 je pridrlo več kot 200.000 Turkov, zakletih sovražnikov krščanstva, pred mesto Dunaj. Prebivalci mesta so v velikem strahu jeli zapuščati domovje in premoženje ter se seliti v ptuje kraje, da si vsaj rešijo življenje. Že je sovražnik oblegal mesto 60 dni. Brambovcev je bilo le pičlo število, ker sta jih mnogo pokončala meč in bolezen. Sila prikipi do vrha. Mestno obzidje je že porušeno, in sovražniku odprta pot v mesto. V tej veliki stiski so tedanji papež Inocencij XI. posebno priporočali, naj imajo kristijani veliko zaupanje do Marije, pomočnice kristijanov. In glejte! Kadar je sila največja, je pomoč božja najbližja. — Poljski kralj Sobieski prihitel mestu na pomoč. Pa še sedaj je bilo število sovražnikov nad štirikrat toliko, kot kristijanov. Kristijani so torej dobro vedeli, da se sami tolikemu številu ne morejo briniti, in da pomoči še od drugod potrebujejo. Bilo je ravno meseca septembra, na dan, ko je sv. cerkev praznovala praznik sv. Imena Marijinega. Vsa krščanska truma je bila ta dan pri sv. maši. Poljski kralj je celo sam stregel pri sv. maši in prejel sv. obhajilo, ter potem navdušeno nagovoril svoje vojake, rekoč: Sedaj pa le pojdimo v boj z zaupanjem na božjo in Marijino pomoč! In po vsej trumi zagromi glas: S pomočjo božjo in Marijino! Med krepkimi klici na Jezusa in Marijo planejo kristijani nad sovražnika, — in glejte! zmagali so, — zmagali tako slavno, da redko kedaj tako! Vse je padlo kristijanom v roke, kar je imel sovražnik. Veselja in vriskanja ni bilo konca ne kraja. Vse hiti Poljskemu kralju srečo voščiti. On pa se ni dal zmotiti. Vedel je, komu ima zmago pripisovati. Šel je na čelu svoje zmagovalne vojne v cerkev zahvalit se Bogu, Gospodu vojskinih trum in Mariji za srečno zmago. — Tedanji papež Inocencij XI. so bili ravno tako prepričani te čeznaravne Marijine pomoči, in so radi tega tudi vsemu krščanskemu svetu zapovedali, da se od roda do roda časti sveto Ime Marijino.

Predragi v Kristusu! Tudi mi smo se danes tukaj skupaj zbrali s tem namenom, da bi se navduševali za češčenje in slav-

ljenje sv. Imena Marijinega. Upam, da se bo to najložje doseglo, ako vam dokažem a) da so kristijani Marijino Ime vedno in povsod častili, in b) da je moramo tudi mi po vsej pravici častiti. Naj bo vse v večjo slavo Marijino!

I. Pota božja so res čudapolna. Kolikor je nebo višje od zemlje, toliko so božje misli višje od naših. — V derečih valovih mogočnega Nila v spletenem jerbaščku je nekda ležal otročiček Mojzes. Egipovski kralj je želel njegove smrti in na stotine rok je bilo pripravljenih dopolnit njegovo voljo. Še celó njegova skrbna mati se ga ni upala dovolj skriti pred zalezovalci. Kdo bi si bil pač takrat le misliti mogel, da bo ime tega od svoje lastne matere zapuščenega in v vodo vrženega otroka, ki je že v smrtni nevarnosti v derečih valovih Nila plaval, kedaj tako slavno postalo, da bo slovelo od roda do roda? — Pa glejte! kar se ljudem nemogoče zdi, je pa pri Bogu mogoče. Bog sam se je potegnil za tega otroka, ter si ga izbral vojvoda in očeta svojega ljudstva, katero je rešil težke sužnosti, in mu dajal tako modre postave, da so njegove besede poslušali kralji in mogočni tega sveta. Dokler bo svet stal, slovelo bo Mojzesovo ime in bo s častjo imenovano! Zares čudna so pota božje previdnosti; kar je pred ljudmi majhnega in zaničevanega, to Bog povzdigne in poveliča!

Kristijani! Jednaka je bila tudi z Marijo. Marija je bila sicer iz kraljevega rodu, pa vendar pred svetom neznana in pozabljena. Ko govori sv. evangelist o Mariji, katero si je Bog izvolil za mater svojemu Sinu, popisuje jo kakor celemu svetu nepoznano devico, rekoč: *Angelj Gabrijel je bil poslan od Boga v mesto Galileje, ki mu je ime Nazaret, k devici zaročeni možu, kateremu je bilo ime Jožef, iz hiše Davidove, in devici je bilo ime Marija.* Sv. evangelist govori tedaj o Mariji, kakor o osebi, katera je bila svetu čisto neznana in brez imenitnosti, in skoraj ne more dovolj natanko popisati vseh okoliščin in podrobnostij, da bi se je vsaj kdo spomniti, ali jo spoznati mogel! — Kdo bi si bil takrat le količkaj misliti mogel, da bo ta nepoznana devica kedaj tako slavno ime zadobila? Kdo bi bil mogel verjeti, da bo ona, katera je pod sramotnim križem svojega Sina zdihovala in jokala, in katero so vojaki in beriči zaničevali in zasmehovali, kdo bi bil, pravim, mogel verjeti, da bo ta nesrečna in pozabljena žena še kedaj tako silno slavljena med svetom? Toda glejte, kristijani! kako vse drugače

je prišlo! Premislite pa sedaj vsa stoletja krščanstva do začetka, — in vi ne bote našli nobenega časa, v katerem bi ne bila Marija močno češčena, in njeno ime poveličevano! Še dokler je živela na zemlji, častilo in videti želelo jo je vse. Sv. evangelij nam pové, da jo je sv. Janez k sebi vzel in za njo kot za svojo mater skrbel. Sv. Ignacij, učenec sv. apostola Janeza, pa piše: *Kje je kak kristijan, kateri svojo vero ljubi in časti, da bi ne želel tudi Marije videti in pozdraviti njo, katera je bila vredna spoznana nositi pravega Boga v svojem telesu?* — Tako so kristijani Marijo častili in slavili že takrat, ko je bila na zemlji. Mnogo kristijanov je hitelo v Efez, kjer je živela, da bi jo videli in počastili. — Toda v Kristusu zbrani poslušalci! vsega vam ne morem povedati, kako so od nekdanj do današnjega dne ljudje Marijo vedno častili z besedo in v spisih, ker je to meni sploh nemogoče; torej rečem le: kakor še sedaj pobožni kristijani Marijo časté, tako in še bolj so jo vedno častili.

Pa kakor so Marijo vedno častili in jo še časté, tako so Marijo tudi povsod, po vseh krajih zemlje častili, in jo še sedaj povsod časté. Pojdite v najbolj oddaljene pokrajine zemlje, med divje ljudi, — in če je le jeden kristijan, ali jeden misijonar med njimi, časti se že tam tudi Marija. Kjer se glasi ime Jezus, tam se zraven imenuje tudi presladko ime Marijino. Kje je kaka krščanska mati, da ne bi učila svojega otroka najpoprej izgovarjati presvetih Imen Jezusa in Marije? Pa tudi otroci sami razodevajo veliko veselje in češčenje do Marije; pa ne samo otroci, temveč tudi odrasčeni, in sicer ne samo priprosti, temveč najbolj imenitni in učeni.

Nemški cesar Henrik sveti je nad 1000 cerkev Mariji na čast pustil zidati. Jakop I., Aragonski kralj, je nad 2000 cerkev in kapelic Mariji na čast postavil. — V Pragi imajo dragoceno »monštranco« s 6666 mnogoterimi žlahtnimi kamenčki okinčano, ki je bila Mariji v čast darovana! — Pa Marije niso samo častili z dragimi biseri in zakladi, temveč tudi z lepimi krščanskimi čednostimi! — Ludovik IX., francoski kralj, je vsako saboto Mariji na čast povabil reveže v svoje kraljeve hiše, jim dajal jesti, ter jih čedil in umival. Da! kralji in cesarji so se skušali med seboj, kdo bi Marijo bolj počastil. Vse to spričuje dovolj, da je ona nepoznana devica iz Nazareta res dosegla tako slavno ime, kakor nobena druga. Poglejte le na ogromne procesije, katere se kakor morski valovi valé k cerkvam in kapelicam Mariji posvečenim, — vprašajte jih, kaj hočejo in kaj želé, in zvedeli bote, da oni hočejo Marijo po-

častiti, in želé Mariji svojo ljubezen in otročje zaupanje pokazati in se priporočiti njenemu varstvu. In med njimi ne boste našli samo nevednih in priprostih ljudij, temveč tudi najbolj učene in imenitne. Kralji in cesarji hité pred milosti polno podobo Marijino, vklanajo se ji na kolenih in jo časté po otročje.

Kratko rečem: Ni ga katoliškega pesnika, kateri je kako ime zadobil, da bi ne bil tudi Mariji v čast kake lepe pesni zložil! Ni ga katoliškega slikarja, da bi ne bil kake lepe Marijine podobe naslikal v njeno česčenje! Ni ga bilo učenika, kateri bi bil modro in lepo pisal, da bi ne bil tudi častil in povzdigoval s svojim peresom Marije! — Ni ga bilo ne kraja, ne časa, da bi se ne bila Marija močno častila, kjerkoli je bila razširjena sv. katoliška cerkev. Med vsemi svetniki ni nikogar, da bi ne bil goreč ljubilec in častilec Marijin, in da bi ne bil tudi druge vnemal za njeno čast! — In kadar se je kak slaboverec drznil napadati Marijino čast, zapustilo ga je katoliško verno ljudstvo precej s studom, glas nevolje in groze se je oglasil, in škofje so precej prihiteli rešit Marijino čast ter nadomestit Mariji storjeno krivico. Katoliško ljudstvo hoče po pravici Marijo častiti, ker jo je vedno in povsod častilo in si te pravice nikakor ne pusti vzeti. Zato vam hočem tudi sedaj dokazati, kako prav imamo in storimo tudi mi, če Marijo prisrčno in goreče častimo.

II. Če je bil kdo 20 ali 30 let vedno neomadeževanega značaja, da se ni dal ne s sladkanjem, ne z žuganjem odvrniti od prave poti, in če ni zakrivil najmanjše krivice, če tudi hudo skušan, ali bi ne ravnal potem silno napačno, kdor bi takemu možu ne zaupal, ali pa celo bolj zaupal kakemu drugemu, o čegar poštenosti nima nobenega dokaza? Sveta katoliška cerkev nas pa že 1800 let uči, da moramo Marijo častiti. Velike in hude boje morala je že prestati, in sicer ne le samo od takih, ki so hoteli Marijino česčenje popolno zatreti, temveč tudi od takih, ki so bili v tem česčenju pa zopet prenapeti, ter so hoteli Marijo tako, kakor samega Boga častiti, kar zopet ne gre. Sv. cerkev je vedno med tema dvema zmotama obstala pri resnici, Marijo je vedno močno častila, pa ne preveč, ne premalo! Nobena najmanjša zmota se sv. cerkvi očitati ne more. Še nam tedaj sv. cerkev pravi: da je Marijo treba častiti kot prvo stvar za Bogom, nikakor pa je ne kot Boga moliti. Ako bi je kdo v svoji trmi ne hotel poslušati, morda ker se mu to prav ne zdi, ali ker kak slaboverec drugače uči, ali bi ne ravnal nespametno, da, hudobno, grešno?

Že zdrava pamet nas torej sili Marijo častiti kot božjo mater, katera je nad vse angelje in svetnike povzdignjena, katere ime je častitljivše in slavnije memo vseh družih imen božjih stvarij! Zato uči sv. Bonaventura, rekoč: Bog bi bil lahko vstvaril lepšo zemljo in še lepša nebesa, kakor jih je, toda častitljivejše kot božjo mater, ni mogel vstvariti, zato ker noben večji Bog od žene rojen biti ne more, kakor je Ta, ki je bil rojen iz Marije! Mariji prečisti devici in materi božji smo mi za Bogom dolžni skazovati največjo čast in spoštovanje.

Morda si pa kdo misli in utegne ugovarjati, češ, ali se z vednim češčenjem Marijinim ne zmanjšuje češčenje božje, ker le Bogu samemu gre vsa čast in slava? Preveliko češčenje Marijino utegne biti Bogu zoperno! — Kristijani! Kdor bi tako mislil, motil bi se silno. Večkrat ste že slišali, da Marije ne kličemo v tem smislu na pomoč, da bi nam ona sama, kakor iz svoje moči mogla pomagati, temveč se ji le priporočamo za njeno priprošnjo, da naj ona pri Bogu za nas govori, pred tron milosti božje stopi in nam pomoči izprosi. To ravno pa je za Boga največja čast, — za Boga, ki hoče prošeni biti, in ki molitve teh, ki ga prosijo, rad usliši. Kaj ni mar to velika čast za Boga, če njegova mati sama proseča pred Njim stoji? Kaj je mar za kralja razžaljivo, če ga kak revež pride prosit za kako milost in če se kraljevi služabniki tudi za njega potegnejo in prosijo, da naj bi mu kralj bil milostljiv? To je le še večja čast za kralja! In če mi Marijo častimo radi njenih nebeških milostij in darov, s tem Boga častimo, ki ji je te milosti podelil, ker vemo, da jih sama od sebe nima! Vsa čast velja konečno torej le Bogu!

Ko je Aleksander Veliki šel v perzijsko vojsko in pokončal vse trume kralja Darija in mu vzel vse dežele z vsem, kar je bilo v njih, vjel je tudi njegovo mater, ženo in otroke. Darij sam je bežal, pa na tem begu je bil smrtno ranjen. Ko je pa v svoji krvi ranjen ležal in slišal, kako da ponosni zmagovalec lepo ravna z njegovo materjo, da je nima kot jetnico, temveč jo spoštuje kot kraljico, povzdignil je Darij svoje roke proti nebu, ne da bi svoje zmagovalce preklinjal, kateri so mu vzeli dežele, kraljestvo, bogastvo, prostost in življenje, temveč zato, da je zanje molil. Vse je zgubil nesrečni kralj, še celo življenje ima v malo minutah zdihniti, pa vse je pozabil, vse odpustil, ko sliši, da njegov nasprotnik spoštljivo ravna z njegovo materjo. Če je torej že človek — pagan, tako visoko cenil spoštovanje, katero se je skazovalo

njegovi materi, da je vse pozabil, kar so njemu samemu žalega storili, kako si moremo potem misliti, da bi si božji Sin ne štel v čast, če se njegova mati časti? Kako bi si mogli misliti, da bi mu bilo to neljubo ali neprijetno? Kar tedaj o slabem človeku na zemlji ne smemo in ne moremo misliti, tega si še brez primere manj moremo ali smemo misliti o najboljšem Sinu božjem! Kaj takega misliti bi bilo brezbožno, — pregrešno! Pač pa si moramo misliti, da čast, ki se skazuje božji materi, tudi Bogu dopade, se je veseli, ter jo sprejema, kakor sebi skazano!

Sv. pismo nam pové, da je Marija svojo teto Elizabeto obiskat prišla v njeno hišo, in da je ta od sv. Duha razsvetljena in napolnjena takrat zaklicala: *Blažena si ti med ženami, in blažen je sad tvojega telesa!* Ker nam sv. pismo naravnost pové, da je te besede teti Elizabeti navdihnil sv. Duh, torej mora že prav in dobro biti, da tudi mi Marijo častimo, srečno slavimo in povzdiguemo. — Ko je pa Marija te besede tetine slišala, rekla je v preroškem duhu: *Od sedaj naprej me bodo srečno imenovali vsi narodi na zemlji!* — In glejte! to niso bile prazne besede, kakor skušnja uči; če se je le katero prerokovanje spolnilo, se je do zadnje pičice to! Na vsem svetu ni tako skritega kraja, kjer bi se Marija ne častila!

In ko bi slednjič tudi zaradi nobene druge reči Marije ne častili, častiti bi jo morali že zaradi tega, ker je mati našega Odrešenika. Če pomislimo, kaj bi bili mi brez odrešenja, in kaj smo po odrešenju postali, — potem spoznamo neprecenljivo dobroto našega odrešenja. In glejte! Marija nam je k našemu odrešenju za Bogom največ pomagala. Ko je naš Odrešenik še kot malo dete ležal v jaslicah, bdela in čula je Marija pri njem in zanj skrbela; in ko je na sv. križu zadnje kaplje krvi točil za-te, kristijan, bila je Marija pod križem in Ga ni zapustila. Zatorej rečem: Noben kristijan, ki se zaveda svoje vere, ne more biti tako nehvaležen, da bi Marije visoko ne častil! Svetniki, ki so najbolj vedeli, kako gre Boga prav častiti, Bogu prijetno živeti in po pravi poti v nebesa hoditi, so vsi Marijo močno častili!

Kristijani! ako hočete tudi vi kedaj za svetniki v nebesa in doseči to, kar svetniki že sedaj uživajo, častite zaupljivo Marijo! In kakor smo se danes v tem namenu skup sešli, da bi počastili Marijo, tako jo častimo in se ji izročujmo do zadnjega zdihljeja svojega življenja, slavimo in poveljučujemo ime nje, nad katero je

Bog sam velike reči storil, in tudi mi bomo njeno pomoč nad seboj občutili, zlasti pa v onem trenutku, ko se bo za našo večno srečo odločevalo! Amen.

Andr. Šimenec.

2. Marija — Devica, Mati, Kraljica.

In Devici je bilo ime Marija.

Luk. 1, 27.

Drago je otroku ime njegovih ljubih starišev, drago ime prijateljevo prijatelju, drago ime dobrotnikovo slehrnemu hvaležnemu srcu. Ako pa imamo mi že v vsakdanjem življenju godovni dan marsikaterih nam ljubih oseb v veselem spominu ali ga obhajamo v pristrčnih voščilih, kako ne bi obhajali še vse bolj praznično, še z vse večjim veseljem in z večjo hvaležnostjo praznik Marijinega Imena, ki nas ne opominja na kakega navadnega človeka, ampak na našo največjo dobrotnico, na našo Gospo, na našo najboljšo Mater? Karkoli se more za Jezusovim presv. Imenom velicega in častitljivega in svetega misliti, karkoli je ljubeznivega in sladkega, in vendar mogočnega in slavnega, vse to zapopada v sebi to sveto ime — Marija.

Ime Marija ima toliko v sebi in toliko reči pomeni, da zapopada celo vrsto častitljivih naslovov, ki to ime pojasnujejo in razlagajo, in o katerih je težko reči, kateremu izmed njih gre prednost. V lavretanskih litanijah je sv. cerkev prelepo sestavila najmenitniše častne naslove deviške božje Matere Marije. Vendar trije naslovi se ondi posebno odlikujejo, in sicer: Devica, Mati in Kraljica. In v teh treh naslovih je ob kratkem izrečena skoraj vsa Marijina čast in vrednost. Na to trojno čast in vrednost nas posebno opominja ime Marija, in o tej trojni časti in vrednosti Marijinega imena vam hočem danes nekoliko govoriti v Imenu Jezusa in Marije.

I. Ako le izgovorimo ime Marija, opomni nas sveto njeno Ime precej na to, da je bila Marija Devica in zato jo tudi navadno imenujemo Marijo - Devico. Kaj pa je to devica? Devica je človek, ki je ves sramožljiv in čist v vseh mislih, v vseh željah, v besedah, v vseh občutljivejših, v pogledih, v zadržanju in posebno čist v ljubezni svojega srca, ki ga z nobeno stvarjo ne deli, ampak Bogu samemu vsega daruje. Zakaj sv. apostol Pavel pravi: *De-*

vica misli na to, kar je Gospodovega, da je sveta na telesu in na duši.

In ravno na to prelepo, blago podobo, na devico in sicer na devico vseh devic nas opominja sv. evangelij z imenom *Marija*, zato nam pripoveduje, da je bil angelj *Gabrijel poslan k devici, in devici je bilo ime Marija*.

Kdor torej Marijo imenuje, imenuje najlepše in najzlahtnejše, kar ima človeštvo v svojem rodu, imenuje jo »Devico«. Zakaj prava devica je celo v božjih očeh tako lepa in ljubezniva, da sam sv. Duh v sv. pismu pri pogledu čiste device ves ginjen zakliče: *O kako lep je čist rod v svoji svetlobi!* O kako lepa je šele Marija, ona Devica vseh devic! Zato pravi tudi sv. Peter Krizolog: *Ime Marija je znamenje čistosti, devištva. Marija je Devica, in sicer Devica vseh devic, njih zgled, njih lepota*.

Vendar še ni zadosti vedeti, da nas ime Marija opominja, da je Marija *Devica*, najlepša in najzlahtnejša stvar, najlepša cvetica v božjem vrtu, ampak mi se moramo tudi navzeti duha le te nebeške cvetice, t. j. njo po svoji moči posnemati. Sicer niso vsi ljudje izvoljeni v devištvo in poklicani, to je resnično. Pa vsi ljudje imajo sveto in oestro dolžnost, po svojem stanu čisti biti na duši in na telesu. *Nečistniki*, pravi sv. pismo, *ne pojdejo v nebeško kraljestvo*. Zato je sveta čistost vsakteremu po njegovem stanu negiblivo potrebna, ako hoče kdaj priti v nebesa. — Pomisli torej, o kristijan! kako je s teboj v tej zadevi, v ozir svete čistosti? Imej vse druge čednosti, môli, posti se, dajaj miloščino, hodi na božja pota, če pa vendar šeste zapovedi božje natanko ne spojuješ, če si nesramen v mislih, v besedah, v pogledih ali celo v dejanju, ne pojdeš v nebeško kraljestvo. Tebe čaka žvepleni ogenj v peklu.

Glej, o kristijan! ti tolikrat izgovoriš ime *Marija*, o spomni se na to, da je bila ona prečista *Devica*, in *Devica* vseh devic; imenuješ jo *Devico modro, Devico častljivo, Devico hvale vredno*, ker je tako lepo po pravi poti proti nebesom hodila; oh, če pa Marije v njeni čistosti ne posnemaš, zaničuješ s takimi hvalnimi izreki Marijo, in sebe in svoje nesramno življenje preklinjaš. Izprašaj v tej zadevi svojo vest in poravnaj svoje življenje, dokler je čas.

II. Presveto ime Marija nas pa opominja še na drugo preimenitno resnico, namreč, da Marija ni samo *Devica*, ampak tudi *Mati Božja*, in sicer prečudna *Mati*, ker je Sina Božjega,

Jezusa, Zveličarja sveta, po prečudni poti, po vsegamogočnosti sv. Duha spočela in tudi prečudno rodila, ker je Devica poprej in potlej ostala. Od tod njena neizmerno velika čast, kakoršne nikdar nobena druga stvar ni dosegla in je nikoli več ne bo. On, katerega Ime je čez vsa imena, in kateremu se vsako koleno pripogne v nebesih, na zemlji in pod zemljo, je dal Mariji ime Mati. Jediní rojeni Sin Boga Očeta je bil njen Sin, in ona njegova Mati, tedaj v resnici Mati Božja, Mati Kristusova, Mati našega Stvarnika, Mati našega Odrešenika. — Jezus Kristus je pa takrat, ko je na križu Marijo izročil sv. Janezu, dal njo tudi nam za Mater, in tako je Marija Mati Kristusova in tudi naša Mati. In zato je tudi ime Marija sveto ime, kakor je sveto ime njenega Božjega Sina; Jezus sam je dodelil visoko vrednost in svetost Marijinemu imenu in ona se je s svetostjo svojega življenja tega imena tudi vredno storila, zato jo kličemo: *Mati prečista, Mati brez madeža, Mati nedolžna, Mati presveta!*

Ker pa je Marija M a t i b o ž j a, Mati našega Odrešenika, in ob enem tudi naša Mati, zato imajo kristijani do nje tako veliko zaupanje in ljubezen. In po pravici; zakaj nepreštete so dobrote in milosti, ki so jih dosegli kristijani po Marijini priprošnji od Boga, in še več bi jih dosegli, ko bi jih le hoteli po Marijini priprošnji iskati pri Bogu. Koliko jih je zato nesrečnih, ker pri Mariji pomoči ne iščejo! Koliko jih je, ki privolijo v skušnjave, koliko jih živí še leta in leta v velikih pregrehah, koliko je obupanih in žalostnih, ker nočejo iskati pri Mariji pomoči v svojem nesrečnem stanu! Zato nas opominja sv. Bernard: *Če se vzdigujejo viharji skušnjav, če naletiš na skale nadlog, kliči Marijo . . . V nevarnostih, v stiskah, kadar se sam ne veš kam djati, misli na Marijo, kliči Marijo . . . Če boš za njo hodil, ne boš zašel; če boš njo prosil, ne boš obupal; če boš na njo mislil, se ne boš zmotil; če te bo ona držala, ne boš padel; če te bo ona vodila, se ne boš utrudil; če ti bo ona milostljiva, prišel boš srečno do svojega namena.*

III. Ime Marija nas poslednjič opominja tudi na to resnico, da je ona Kraljica nebes in zemlje, Kraljica vseh angeljev in vseh svetnikov, in tudi naša Kraljica. Kot Kraljico jo spoznavajo vsi angelji, in so ji kot svoji Kraljici pokorni, kadar jih pošilja ljudem, zlasti umirajočim v brambo in pomoč. Kot Kraljico jo časté in poveljujejo tudi vsi svetniki. Še ko so na zemlji živeli, bili so svetniki zvesti služabniki, pokorni otroci in podložniki nebeške Kraljice, koliko bolj jo slavijo še le zdaj v nebesih!

Kot Kraljico spoznavajo pa tudi vsi dobri pravoverni kristijani Marijo. Njej v čast postavljajo veličastne cerkve, zaljšajo njene oltarje in venčajo z zlatimi kronami njene podobe; njej v čast opravljajo mnogotere pobožnosti; njej v čast darujejo svojo dušo in telo in vse svoje počutke, da bi z njeno pomočjo toliko lažej mogli Bogu služiti in doseči zveličanje.

O kristijani! pokažimo tudi mi, da Marija nebeška Kraljica kraljuje čez nas, pokažimo to s tem, da spolnujemo njene želje in njeno voljo; pokažimo, da smo mi njeni pokorni otroci in podložniki. Marija, nebeška Kraljica, terja od tebe, o kristijan, da se odpoveš temu ali onemu grehu, da odpustiš svojemu bližnjemu, da razdeneš pregrešno znanje; da se prizadevaš za lepe krščanske čednosti: za ponižnost, čistost, potrpežljivost, da zvesto spolnuješ dolžnosti svojega stanu, da bolj ljubiš Jezusa njenega božjega Sina: ali ne boš pokoren svoji nebeški Kraljici in vsega tega rad spolnoval? — Pokažimo torej s svojim življenjem, da smo res pokorni podložni in zvesti služabniki tako veličastne nebeške Kraljice.

Nikar torej ne pozabimo, o kristijani, kaj nam je Marija! Ona je Devica, Mati in Kraljica. Kot Devica nam ona sveti v najlepši čednosti, sv. čistosti; posnemajmo jo vsak po svojem stanu v sveti čistosti! — Kot Mati božja nam lahko od svojega božjega Sina izprosi vse milosti, katerih potrebujemo za sedanje in prihodnje življenje. Imejmo otročje zaupanje na njo! — Kot Kraljica nebes in zemlje kraljuje čez srca svojih zvestih služabnikov, naj kraljuje tudi čez nas! O kako lep zgled, kako sladko zaupanje in kolikošno vnemo za vse dobro nam daje torej presladko ime Marija! O naj bo to sveto ime naša pomoč in tolažba v življenju in ob naši smrtni uri, in kedaj naše veselje v nebesih! Amen.

J. Kerčon.

Sedemnajsta nedelja po binkoštih.

Cerkvena in verska jedinstvo.

Jeden Gospod je, jedna vera, jeden krst; jeden Bog in Oče je vseh, kateri je nad vsemi, po vsem in v nas vseh, kateri je hvaljen na vekomaj.

Efež. 4, 6.

Sv. oče Leon XIII. so poslali letos vsem katoličanom prelepo okrožnico ali papeževo pismo, v katerem natančno dokazujejo kako je Kristus svojo cerkev ustanovil kot jedino cerkev, in

naznanjajo dolžnosti, katere ima vsak kristijan vsled tega do cerkve. Vem, da hrepenite tudi vi, zbrani poslušalci, zvedeti, kaj pišejo sv. Oče. Saj dober otrok v tujini željno pričakuje pisma, ki mu ga piše oče od doma. In tudi vi ste taki dobri otroci sv. katoliške cerkve, ki nam govori po vidnem poglavarju, po sv. Očetu. Zato vam hočem danes najprej ob kratkem razložiti nedeljski list in potem govoriti na podlagi današnjega lista o cerkveni in verski jedinosti, da vam s tem razložim, katere nauke nam v spomin kličejo sv. Oče in katere dolžnosti nam posebno priporočajo.

Sv. apostol Pavel je bil v Rimu zaprt, ker mu tedanja gosposka ni pripustila, da bi bil očitno smel oznanovati evangelij Kristusov. Iz ječe je med drugimi pismi pisal tudi jeden list do Efežanov in v tem listu jim posebno priporoča *jedinost duha*, to je: *jedinost v veri*. Piše namreč: *Bratje! prosim vas, jaz jetnik v Gospodu, da spodobno živite po poklicu, h kateremu ste poklicani, z vso ponižnostjo in krotkostjo, s potrpljenjem; prenašajte drug drugega v ljubezni, in skrbite ohraniti jedinstvo duha v zavezi miru. Bodite jedno telo in jeden duh, kakor ste poklicani v jedno upanje svojega poklica. Jeden Gospod je, jedna vera, jeden krst. Jeden Bog in Oče je vseh, kateri je hvaljen vekomaj*. Amen. (Efež. 4, 1—6.) S temi besedami hoče reči: Skrbite posebno za jedinstvo duha, jedinstvo v veri. — Ker imate namreč vsi jednak poklic — večno zveličanje; — ker imamo vsi le jednega Gospoda Jezusa Kristusa, ki nas je odrešil, vsi le jednega Boga in Očeta, ker smo vsi prejeli le jeden in tisti krst: zato smo dolžni, da varujemo in skazujemo tudi popolno jedinstvo v veri, zakaj: *Le jeden Gospod je, jedna vera, jeden krst*.

Jedinstvo v veri je tedaj poglobitna lastnost sv. cerkve; jedinstvo v veri pa je tudi poglobitna dolžnost pravega kristijana. Katoliška cerkev namreč povsod uči in oznanuje le jeden nauk, povsod deli le jedne zakramente, povsod spoznava le jednega poglavarja, in ravno to drži in varuje, da ne razpade, da vkljub vsem viharjem, ki so skozi osemnajststo let vanjo se zaganjali, stoji trdno in nepremagljivo. — Tisti dan, ko bi kje na širni zemlji začeli drugače učiti, kakor je Kristus in sv. apostoli učili; tisti dan, ko bi kje na kakem kraju jeli druge zakramente deliti ali prave sedmere zakramente opuščati; tisti dan, ko bi kak škof drugač učil, kot papež — kak duhoven drugače

kot njegov škof; tisti dan bi bila proč v onem kraju cerkvena, verska jedinstvo, tisti dan bi se jela za oni kraj cerkev rušiti, jela bi razpadati, ne bila bi več cerkev Kristusova!

Zato vidite, predragi moji farani, da je pravi katoliški kristijan le tisti, ki se drži te cerkvene jedinstvi; ki veruje vse, kar je Bog razodel, kar je Kristus učil, kar so apostoli oznanjevali, in kar nam sv. katoliška cerkev zapoveduje verovati. Pravi katoliški kristijan je le tisti, ki spoznava in verno prejema sv. zakramente; pravi katoliški kristijan je le tisti, ki se drži svojega duhovnega pastirja in z njimi škofa in papeža.

Kristijani moji in farani! Zahvalite Boga, da vas je poklical v jedinstvo svete katoliške cerkve. V tej verski jedinstvi je moč sv. cerkve, pa je tudi vaša tolažba.

Ko bi cerkev ne bila jedina, že davno bi bila razpadla, že davno bi je več ne bilo. Ker pa je jedina, zato kljubuje vsem viharjem in zato jo vrata peklena, vse sovražne moči ne morejo premagati. To jedinstvo ji je Jezus Kristus od Očeta izprosil, predno je šel od tega sveta, ko je molil: *Pa ne prosim samo za nje* (svoje apostole), *ampak tudi za tiste, ki bodo po njih besedi verovali v mene; da bodo vsi jedno, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi!* (Jan. 17. 20, 21.) To jedinstvo ji je vtisnil kot znamenje in pečat, na katerem se lahko in precej spozna od vsake druge in krive vere. — To jedinstvo je pa cerkev tudi vseskozi varovala in čuvala, in največjo zgubo in škodo raje trpela, kakor da bi bila v bistvenih rečeh le za pičico odjenjala od pravega nauka kakemu mogočnejšu tega sveta ali kakemu velikemu narodu na ljubo. — Cerkev je raje videla in pustila, če tudi s krvavečim srcem, da so se od nje ločili celi narodi, kakor da bi bila njim na ljubo le jedno razodeto resnico zatajila, ali spremenila ali predrugačila. Ona je vselej rekla: Tako smo prejeli od apostolov; tako uči ustno izročilo; tega se držimo: ako vi ne morete z nami, nam je prav žal; ali odjenjati ne moremo!

Tako je bilo, da vam le nekatere zgodovinske zglede navedem, o času Focija pred tisoč leti, ko je cerkev raje pustila, da se je celi izhod odločil od rimske jedinstvi, kakor da bi bila ona krivovero in razkol potrdila, sprejela in odobrila. — Jednako je bilo v Lutrovem času. Ko so se skoraj vsa nemška ljudstva ločila od prave cerkve, jim tudi ni hotela odnehati v bistvenih rečeh in jih je pustila iti svojo napačno pot. Tako o času Henrika VIII. angleškega kralja, ko se je celi angleški narod ločil od rimske cerkve.

Za to versko jedinstvo je toliko in toliko tisoč svetnikov in mučnikov svojo kri prelilo, jedinstvo versko s svojo krvjo zapečatilo. Apostoli in mučniki bi si bili včasih z jedno samo besedo življenje rešili, ko bi bili le v jedni sami reči odstopili od cerkvene jedinstvi. Pa niso smeli tega storiti, če so se hoteli zveličati, in raje so življenje pustili kakor pa cerkveno jedinstvo!

O to je prelepo, to je prekrasno; ta cerkvena jedinstvo! Sama sv. Trojica nam je zgled in podoba cerkvene jedinstvi. *Trije so v nebesih, ki spričujejo: Oče, Beseda in sv. Duh, in ti trije so jedno!* Tako nas je na zemlji tudi veliko ljudij, kristijanov, ki pa moramo biti po nauku sv. apostola Pavla *jedno telo, čigar glava je Kristus!* (Rim, 12, 5.) Sv. Trojica je nepremagljiva, ker je jedina, ker Bog Sin z Očetom živi in kraljuje v jedinstvi sv. Duha Bog vekomaj! Tako je tudi sv. katoliška cerkev nepremagljiva le zato in tako dolgo, ker in dokler je jedina.

To, preljubi, je pa tudi naša tolažba. Če smo v cerkveni jedinstvi, če smo sklenjeni s tem skrivnostnim telesom, potem imamo tudi poročstvo in zagotovilo zveličanja.

Dokler se ud drži telesa, je ozdravljenje še mogoče, če je ta ud še tako bolan; ako pa je ud odsekan, odtrgan od telesa, potem zanj ni več rešitve. Tako je s katoliško jedinstvom! Dokler se vi, dragi farani moji, držite mene, dokler se jaz držim škofa, dokler se škof drže papeža, tako dolgo je med nami cerkvena jedinstvo in mi imamo tolažilno zavest, da smo v pravi cerkvi, in da se v njej lahko zveličamo! Kakor hitro pa se jeden ud loči od telesa, ne more do njega več tista oživljajoča moč, ki se pretaka po telesu; to se pravi: kakor hitro bi se kak kristijan ločil od cerkve, ne more deležen biti njene oživljajoče moči, posvečujoče milosti božje, tedaj mora posušiti se in odmreti za nebesa! — Glejte, preljubi: Tisti dan, ko bi jaz odstopil od svete katoliške cerkve, ko bi drugače učil, kakor škof in papež, nisem več vaš župnik, vas ne veže več pokorščina do mene! Dokler pa sem jaz zvezan s škofom, škof pa s papežem: potem je najbolje preskrbljeno za vas. Papež, namestnik Kristusov, nam kažejo pot proti nebesom s katoliškim naukom, katerega vedno čistega hranijo; papeža se drže škof, jaz se držim škofa: koga se bote pa vi držali? Ali ne mene, svojega duhovnega pastirja in učenika?

Kam se bote obračali v duhovnih zadevah, kje bote za svet vprašali v verskih dvomih, kje bote pomoči iskali v viharjih urah sedanjega življenja? Kdo vas bo učil, kaj je prava vera, kaj je storiti ali

opustiti? Kdo vam bo svetoval, kam se obrniti pri tolikih zmešnjavah? Ali bote morda šli do g. okrajnega glavarja? ali bote vprašali morda g. notarja? Ne, ne! K meni morate priti, v verskih rečeh imava le jaz in škof govoriti, dokler sva sklenjena s papežem. Le nam je Kristus rekel in naročil: *Pojdite po vsem svetu in učite vse narode!*

Če bi smeli uradniki, učitelji, mogotci in bogatini tega sveta odločevati, kaj je treba verovati in kaj ne, kaj je katoliško in kaj ne: potem bi bila kmalu proč verska jedinstvo, — potem bi kmalu ne bilo več katoliške cerkve! — Ali Boga hvalite, da ste v katoliški cerkvi rojeni in izrejeni in tudi zanaprej se trdo držite te cerkve, držite se svojih duhovnih pastirjev, držite se svojega škofa, držite se papeža, in zveličanje vam je gotovo, če se le tudi po njih naukih ravnate!

Preljubi! dnevi so hudi, časi so nevarni, in krivih učencov se ne manjka; treba se je odločno postaviti na jedno ali drugo stran. Mnogo jih je, ki se imenujejo katoličane, pa njih nauki in njih ravnanje je ravno nasprotno krščanskim, katoliškim nazorom. V dokaz teh svojih besedij vam povem tisti oddelek iz govora našega ljubljanskega knezoškofa na katoliškem shodu v Ljubljani, ki govori o cerkveni jedinstvi in ki potrjuje resnico, o katerej sem vam ravno govoril, resnico, da je le tisti pravi katoličan, ki se drži svojega duhovnega pastirja in ž njim škofa in papeža, in ki v duhovnih rečeh in verskih ter нравnih zadevah nje posluša in uboga!

Pravijo namreč: Mej katoličani je dandanes prav mnogo takih, ki spoznavajo sicer to ali ono resnico katoliške vere in ki tudi držé to ali ono zapoved katoliške cerkve, ali za papeža in škofa se malo zmenijo. Kaj naj verujejo, kaj naj izpolnujejo, določajo sami po svoji vednosti in po svoji volji! — Očividno je, da tako ravnanje ni katoliško. Jedna izmed verskih resnic je namreč ta, da se je treba učiti od vsakratnih škofov, kaj naj se veruje in kaj naj se izpolnuje, da se doseže zveličanje. Beseda: Učite vse narode — ta oblast in ob jednem dolžnost od Kristusa naložena apostolom in njih naslednikom, velja kakor o prvih časih svete cerkve, tako še dandanes in bo veljala, dokler bodo narodi, to je: do konca sveta! — Ni torej katoliškega verovanja, ni katoliškega ravnanja, ki bi moglo biti neodvisno od vsakodobnih škofov in papežev, kot jedinih od Kristusa postavljenih posredovalcev v zadevi vere in verskega življenja. In če prav bi kdo vse drugo ve-

roval in vse drugo izpolnjeval, kakor vелеva sv. cerkev, tajil pa to resnico in to zapoved, da mora namreč naša vera in versko naše življenje sloneti na škofih zedinjenih s papežem in od njih dobivati svojo smer, bi vendar tako vedenje ne bilo katoliško in ne zveličavno za večno življenje!

Jednako bi bilo tudi napačno, kakor nekateri trdijo, da škofje smejo le to tirjati, kar je že od cerkve postavljeno in potrjeno, da pa ne smejo več novih zapoved dajati! Tako mnenje bi ne bilo katoliško. Škofje namreč smejo dajati tudi nove postave, ako časi tako zahtevajo; treba jih je tudi tedaj ubogati, kadar ne gre za reč samo na sebi pregrešno, ampak še le od njih prepovedano. Ker dolžnost pokorščine ne veže samo takrat, kadar je reč grešna in prepovedana, ampak sploh kakor hitro je dana pod postavo. Tudi takrat, ko se je dala prva zapoved na zemlji, se to ni zgodilo, kakor da bi bil prepovedan sad strupen in škodljiv človeškemu življenju. In bilo je greh, prelomiti to zapoved in jesti od istega sadu jedino le zato, ker je bilo prepovedano!

Tako škof še marsikatero zmoto naših dnij, ki se je žalibog tudi med Slovence vrinila, pojasné in ovržejo. Jaz pa sem vam danes povedal samo najpoglavitnejše stavke, da se bote vedeli ogibati zapeljivcev, katerih se tudi med Slovenci ne manjka in da se bote vedeli koga držati, da poti k zveličanju ne zgrešite. Zatorej vam še jedenkrat rečem: Varujte cerkveno jedinstvo; držite se svojih duhovnih pastirjev, škofa in papeža in spolnujte, kar vam v imenu Kristusovem vелеvajo, in s tem si zagotovite zveličanje!

Pravi katoličan pa je — in taki bodite tudi vi — le tisti, ki veruje vse, kar je Bog razodel, kar je Kristus učil, kar so apostoli oznanovali in kar nam sv. rimska katoliška cerkev zapoveduje verovati. Amen.

Janez Ažman.

Osemnajsta nedelja po Binkoštih.

I. Pregrešne misli.

Zakaj mislite hudo v svojih srcih?
Mat. 9, 4.

Slavnega modrijana Aristotela učenec Teofrast, ki je bil pri ysi svoji učenosti o natornih stvareh vendar zelo neveden in praznoveren o zadevah v drugem življenju onstran groba, je učil,

da duše umrlih ljudij na onem svetu iz samega dolgega časa — muhe lovijo. Kakor abotno je bilo to mnenje tega sicer pametnega moža, vendar bi bil le prav imel, ko bi bil trdil, da mnogo ljudij ne šele po svoji smrti, marveč vže zdaj, dokler živé na zemlji, v svoji glavi nosi s seboj pravo gnezdo muh in komarjev. Te muhe pa niso nič družega nego ničemurne, pregrešne misli in domišljije, ki napolnjujejo marsikatere, ki jim brenčé po glavi in na vse strani obračajo njih mišljenje, da navadno pravimo o njih: »Ta človek je ves muhast, ta človek ima polno muh v glavi!«

Uprav taki so bili farizeji v današnjem evangeliju. Gospod Jezus je bil ravno izstopil iz čolniča, ko ga vže čaka velika množica, da bi ga videla in poslušala. Mej gnečo prinesó mrtvoudnega, da bi ga Mesija ozdravil. Mili Zveličar potolaži ubožca ter mu zagotovi, da so mu grehi, zaradi katerih je toliko trpel, milostljivo odpuščeni. A ravno to je delalo preglavico pismarjem in nasprotnikom Jezusovim; precej so mislili, da mora biti ošaben in drzen bogokletnik, ki si prisvojuje, kar je lastno le Bogu, namreč grehe odpuščati. Ko pa vidi vsevedni Jezus njih misli, reče: *Kaj mislite hudo v svojem srcu?* A mi, kristijani moji, bi jim lahko rekli: Vi farizeji, kake muhe vam rojé po glavi, kakor bi Kristus bil bogokletnik, ko je le zopet razodel svojo božjo modrost in vsemočnoost!

A ne samo farizeji, tudi dandanes še mnogoteri, osobito lenobni in lahkomišljeni ljudje nosijo take muhe s seboj; i njim velja evangeljsko vprašanje: *Zakaj mislite hudo v svojem srcu?* In ravno ta mušji roj pregrešnih mislij si moramo danes ogledati, da se ga bomo vedeli varovati.

1. Vsa dejanja, ki jih človek izvrši po vnanje, naj so dobra ali slaba, imajo svojo korenino ali začetek v mislih. Najprej se vzbudi misel človeku, da bi to ali ono storil, potem sledi sodba njegovega uma, da li je to dobro ali slabo, dovoljeno ali prepovedano; na to sodbo sledi dopadenje ali nedopadljivost (nevščéčnost); zdaj se oglašá volja, ki privoli ali zanika, tej pa sledi dejanje, po katerem se ravna plačilo ali kazen, naj si bo v tem življenju ali v prihodnjem. Tako so misli res podobne zrcnem ali koreninam, iz katerih priklje dober sad ali pa plevel.

Kdor torej ne pazi na hudobne misli, jih ne zatre pri prvem nastanku, se mu lahko zgodi kakor delavcu na polju, ki ga pri pekočem solncu piči strupena muha in ki tega koj ne zapazi,

dokler se ne pokaže oteklina in začne rana skeleti. Potem je ozdravljenje zapozneno, krv se ostrupi in pride smrt. — Tako bo tudi marsikateri, če pomisli, kaj pač je bil prvi vzrok njegovega smrtne- greha, našel malo mušico, ki je ni takoj odpodil, to je našel bo hudobno misel, ki se je zbudila v njem, pa je ni mahoma izbil, v katero je z dopadljivostjo privolil.

Če opazujemo življenje v naravi, vidimo, da najmanjše stvari napravljajo največjo škodo. Listna uš pokonča močna drevesa, filoksera ali trtna uš uniči vinograde, kobilice hitreje pokosé cele travnike nego kosci. Mej take sitne i škodljive mrčese za človeka in živino spada tudi muha. Lahko postane prava šiba, kakor je bila mej desetimi kaznimi jedna najhujših ta, da so prifrčali celi roji strupenih muh ter napolnili vse hiše in poslopja v egiptovski de- želi. Z jednako šibo je tudi prerok Izaija (7. 18.) žugal Izraelcem, da bi jih odvrnil od nesramnega življenja ter privabil k pokori rekoč: *In tisti čas bo Gospod naglo poklical muhe, ki so na koncu egiptovskih rek, in prišle bodo in se vsedle vse ob potokih, po dolinah in po votlinah, v pečevju in po vsem grmovju in po vseh luknjah.* Zares muhe so velika šiba in nadloga. Neki razlagalec sv. pisma tem sitnim muham primerja:

a) turobne misli in vsakdanje skrbi človekove. Kdo ne vé, da se take muhe brez bojzani vsedajo na krone in trone kraljev in cesarjev, kakor vže mogočni kralj Nabuhodonozor spoznava tožeč, kako so ga pikale take muhe: *Misli na mojem ležišču me vznemirjujejo.* (Dan. 4, 2.) Te sitne muhe se prerijejo čez slednjo špranjico v sijajne dvorane bogatašev, v priproste de- lavnice obrtnikov, v hišo gospodarjevo kakor v borno kočó siro- makovo — prifrčé v sree nesrečnežev. Tu misli jeden, kako bo- poplašal svoje dolge, drugi misli, kako se mu bo izšla tožba, kaka bo osoda njegovih otrok; zopet nekaterega mučijo skrbi za gospo- darstvo . . . sploh velja svetopisemska beseda: *Težek jarem sloni na Adamovih otrocih.* Na tisoče jih lahko reče z Nabuhodonozorjem: *Moje misli me vznemirjajo in mi ne dajo spati.* Glejte, to so muhe, ki nas obletavajo, ki človeka občutno trpinčijo, mu srebajo mozeg in grenijo življenje.

A še nevarne muhe so kakor skrbi in beda, to so pa:

b) pregrešne misli.

Marsikateri človek ima čisto vest, lepo snažno srcé kot bel papir. A glej, če zanemarja čuječnost, prikradejo se muhe pre- vzetnih, nečistih mislij, vsedajo se na srce ter ga onesnažijo, kakor

muhe sedeče na belem papirju. — In moti se, če kdo pravi: Misli so proste, niso kaznjive, ako ni dejanja, v katero so obrnene. Res je, da posvetni sodnik ne kaznuje hudobnih mislij, ker jih ne more spoznati, ko nihče ne vidi bližnjemu v srce, a Bog preiskuje srce, njemu so znane tudi najskrivnejše misli, in razločno stoji v svetem pismu: *Hudobne misli so gospodu gnjusoba*, in Bog sam je zahteval po preroku od Judov, naj se znotraj p o b o l j š a j o, preden mu darujejo: *Umijte se poprej, očedite se, in spravite spred svojih očí hudobne svoje misli.* (Iz. 1. 16.) To vabilo velja i nam. Zastonj Boga častimo po zvananje, če smo mu zoperni zaradi srca, napolnjenega s hudimi mislimi. Kakor strupene muhe večkrat prouzročijo telesno smrt, tako prinesó hude misli mnogim dušam večno smrt. Ali ne potrjuje tega žalostna skušnja? Zavoljo prevzetnih mislij je bil Lucifer s svojimi angelji pahnen v pekel. Kajn je bil vže morilec, ko je v njegovi črni duši nastala misel znebiti se svojega brata, ni li ga Bog vže takoj svaril? David je bil vže prešestnik, ko je poželjivo dehtel po Betsabeji, in Kristus sam pravi: *Kdor ženo pogleda, da jo počeli, je že prešestoval ž njo v svojem srcu.* (Mat. 5, 28.) O Judu Iškarijotu je rekel Gospod (Jan. 6, 71.) še preden ga je izdal, *da je hudič*, ker je Juda to satansko misel, izdati učenika, vže dolgo kuhal v sebi, ko še nihče ni slutil o njej. Ali Zveličar je videl v srcu zlobni naklep. — Glej, vže si grešil, ako si imel misel in voljo: okraستی koga, ogoljufati, nečistovati . . . če tudi te misli nisi izpeljal. Da, marsikatera zvananja dejanja sama na sebi niso grešna, šele po namenu postanejo zlobna. Zato prepoveduje deveta in deseta zapoved vse pregrešne misli, želje i naklepe. Zato piše sv. Avguštin: »Nič ni hudobnega, ako ni poprej imelo hudobne misli.«

To nam pojasnjuje naslednji dogodek: Dva soseda sta imela jedno žitnico skupaj. Po mlatvi sta spravila žito v isto shrambo, vsak na svoj kup. Jeden je bil pravičen, drug sosed pa navihan človek. Temu šine misel, da bi vže prihodnjo noč vkradel sosedu del njegovega žita, in da ne bi v temi zgrešil kupa vrže nanj svojo suknjo. Pošteni sosed pride proti večeru slučajno v kaščo in vidi suknjo ležati na svojem kupu. Ogleduje jo in spozna, da je sosedova, zato jo vrže na njegov kup in odide. Tat pride v temni noči v žitnico, tiplje iščoč z rokami suknjo in potem s kupa, na katerem je ležala, hitro nasuje vrečo ter nese domov. Vsak lahko razsodi, da-li je ta človek pred Bogom bil tat ali ne? A vendar ni naredil škode, ker je svoje žito nesel domov. Toda stoj! on je imel misel, namen, sosedovega žita vzeti in je tudi menil, da je žakelj napolnjen s ptujega kupa. Ta njegova volja je storila njegovo delo za greh, — pred Bogom je bil tat.

Misel je namreč duša vsacega dejanja, in kakor je telo brez duše mrtvo, tako je tudi delo brez premisleka brez cene, še le misel mu dá vrednost. Tako pa tudi srce lahko spremeniš v čednostni yrt, ako se pečaš z dobrimi mislimi in željami. Veliko zvananj dejanj ne more slehrni izvrševati, a notranje, v mislih lahko ljubi čednost in dobra dela in po njih koprni, in tako se lahko posveti. — In nasprotno, koliko ljudij je prava gnjusoba pred Bogom, ker njih srca so uprav pobeljeni grobovi, znotraj polni gnjilobe in smradu, ker se pojajo po njem neprestano pregrešne misli, ki omadeževajo podobo božjo. Če tudi ni videti vnanjih dejanj, pa se vendar valjajo v mislih po nasladnosti, v mislih zadoščajo svoji častihlepnosti, lakomnosti, maščevanjaželjnosti . . . v mislih kopičijo grehe in Bog jih bo kaznoval, ker *hudobne misli so gnjusoba pred Gospodom*.

3. Zato pa čujmo nad vsemi gibljeji svojega srca, pazimo na svoje misli! Preiskujmo svoje mišljenje, o njem mora biti tudi sodba v zakramentu sv. pokore tu ali tam pred božjim stolom. Ako bi ne pazili na misli, nas lahko pahnejo v veliko časno in večno nesrečo. So kakor *strupene muhe*, ki jih nikoli prezgodaj ne odpodimo. Kadar človek zapazi, da mu hoče muha sesti na obraz, jo odganja, dokler se je ne znebi, da ga ne piči, ne onesnaži. Ravno tako se je treba otresati hudih mislij in ne privoliti. »Dokler je sovražnik še majhen, ga moreš ubiti in hudo zadušiti v klíci«, pravi sv. Jeronim. Na tisoče kristijanov se mora dan na dan vojskovati s slabimi mislimi, skušnjavami, a z božjo milostjo, molitvijo in čuječnostjo se ohranijo neomadeževane. Kajti greh je le, kar se prostovoljno zgodi. Slabe misli brez privoljenja so muhe, ki okrog nas brenčé, pa nam ne škodujejo.

O Salamonovem tempelju v Jeruzalemu pišejo judovski učeni, da ni bilo nikdar muhe v njem, tako snažno je bilo vse. Ali se pa more o naših srcih reči: tako snažna so, da nima prostora ni jedna grešna misel? Žal, da vidi Gospod cele mušje roje nečistih mislij in želja v njih, ki jih je vendar zase vstvaril. — Danes tudi nas vprašaje svari Gospod: *Zakaj mislite hudo v svojih srcih?* Izbijajmo si torej slabe misli in bodimo stanovitni v boju zoper greh v naši notranjosti, da se izpolni svetopisemska obljuba: *Blagor človeku, ki pretrpi skušnjava, ker skušan bo prejel krono pravice*. (Jak. 1, 12.) Amen.

2. Sv. vera — svetla zvezda v človeškem življenju.

Ko je videl Jezus njih vero, je rekel mrtvoudnemu: »Zaupaj sin, odpuščeni so ti tvoji grehi!« Mat. 9, 2.

Dogodba, katero nam pripoveduje današnji sveti evangelij, godi se v mestu Kafarnavmu. Usmiljeni možje prinesó k Jezusu mrtvoudnega človeka, da bi ga ozdravil. Jezus usliši njih prošnjo, *ko je videl njih — nosilcev — vero*. S trdno vero so se torej obrnili do Jezusa. Seveda bi vera nosilcev mrtvoudnemu ne bila nič pomagala, ako bi tudi sam ne bil imel trdnega zaupanja na dobroto in moč Odrešenikovo. Vera je tem ljudem prinesla najboljši sad. Važen migljaj je to za nas. Ako bi imeli živo vero, kako mirno bi potovali proti večnosti; saj vera izpremeni vse dvome v trdno prepričanje, vse pritoževanje v poveličevanje.

Bog je brez števila zvezd vstvaril, ki se bliščijo na nočnem nebu, a človeškemu življenju je dal le jedno; toda ta je neizrekljivo svetla. Ta zvezda razsvetljuje temna pota našega življenja in ta zvezda je sv. vera. Razložil vam bom danes, da sveti 1. v temi dvomov, 2. v temi pregrehe, 3. v temi smrti. — Ti pa, o nebeški Odrešenik! ki si mrtvoudnemu dodelil zdravje, dodeli moč mojim besedam in pripravi srca, da se v njih vžgè in pomnoži živa vera.

I. Vera je svitla zvezda v temi dvomov, kajti

1. reši nas vseh dvomov.

Mnogo rečij si človek v svojem življenju ne more razlagati s svojim umóm in to ga vznemirja. Toda to temno noč dvomov razžene sv. vera s svojo nebeško svetlobo. Mnogim je bil temen in negotov odgovor na vprašanje: »Čemu smo na svetu?« Sveta vera je pa odgovorila: Vstvarjen si o človek! *da Boga ljubiš in njemu samemu služiš. — Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca.* (Mat. 22. 37.) *To pa je večno življenje, da spoznajo tebe jedino pravega Boga, in katerega si poslal, Jezusa Kristusa.* (Jan. 17, 3.) — Nepravilno se nam zdi razdeljeno pozemeljsko blago, premoženje. Zopet nam pravi sv. vera: »Bog ni nikomur nič dolžan, in stvar, ki prejme le najmanjšo dobroto iz roke stvarnikove, mora mu biti večno hvaležna.« Opominja nas pa tudi, da dobro gospodarimo z darovi božjimi, zakaj komur se veliko izroči, od tega se tudi veliko zahteva.

Kako to, da so hudobni tako srečni na svetu, bogoljubni pa nesrečni? »Bog je neskončno pravičen«, pravi sv. vera. »On hoče poplačati tudi to, kar hudobni storé dobrega in ravno z ljubeznijo jih hoče tudi dovesti do spoznanja, pravične pa čisti kakor zlato v ognju. Sicer pa ni tukaj na svetu kraj povračevanja, pravi sveta vera dalje, *pride pa dan, ko bo prejel vsak plačilo po svojih delih, katere je storil.* (1. Kor. 3, 8.) — Zmedena in nerazložljiva se nam zdé pota našega življenja; toda sv. vera nas uči o božji previdnosti, brez katere celó *las ne pade raz glavo.* — In to trpljenje na svetu in nepreprosljiva smrt — od kod to? Zopet nas reši sv. vera. »Bog je človeka ustvaril srečnega in neumrljivega«, pravi nam, »človek pa si je z grehom sam nakopal trpljenje in smrt; pa tudi s tem nas Bog vodi do namena.« — Koliko so si ljudje glavo ubijali z vprašanjem: »Kaj je s človekom po smrti?« a niso prišli do zaželenega gotovega odgovora. Sv. vera pa nam določno odgovori: »Telo umrje, duša pa ne; telo segnjije v zemlji, duša pa živi. Poslednji dan pa se bo zopet duša združila s telesom, da tudi telo prejme zasluženó plačilo.« — Sv. vera nas torej reši vseh dvomov, in sicer

2. z največjo gotovostjo. Sv. vera je božja; Bog sam jo je razodel deloma vže v stari zavezi, največ pa v novi, kakor sv. Pavel pravi: *Velikokrat in po mnogih potih je nekđaj Bog govoril očakom po prerokih, poslednjič tiste dni nam je govoril po sinu, katerega je postavil deležnika vseh rečij, po katerem je vstvaril tudi svet.* (Hebr. 1, 1. 2.) Da je od Boga sv. vera, potrdil je tudi z mnogimi čudeži. Stojimo torej na trdni skali, ako se zvesto oklepamo sv. vere. — Kako po pravici torej pravi sv. Bernard: »Kakor luč prodira skozi temo, tako prodira krščanska vera v skrivnosti. Česa pač vera ne najde? Segá do neminljivega, razumeva nepoznano, izredno. Večnost samo ima nekako v svojem naročju.«

III. Vera je svetla zvezda v temi pregrehe; kajti

1. grešniku obeta milost. Kolikokrat pozabi človek Boga ter ga žali z grehom. *V mnogih rečeh se vsi pregrešimo,* pravi sv. pismo. *In celó pravični sedemkrat na dan pade.* Kako pogosto se zgodi, da grešnik kopiči greh na greh, in predno se še prav zavé, straši ga obup s strašno svojo podobo. Toda nakrat razsvetli sv. vera njegovo obupno srce. *Ne obupaj, moj sin!* pravi mu. *Gospod je usmiljen in veliko je njegovo usmiljenje, kateri odjeme grehe in hudobije.* (4. Mojz. 14, 18.) *Usmiljenje Gospodovo je od ve-*

komaj do vekomaj. (Ps. 102, 17.) Prisegel je Bog, da ti hoče odpustiti. *Kakor resnično živim, nimam dopadenja nad smrtjo grešnika, ampak da se spreobrne in živi.* (Eceh. 33, 11.) Če te straši velikost in število tvojih grehov, poslušaj, kaj govori Gospod: *Če so vaši grehi rudeči kakor škrlat, bodo beli kakor sneg.* (Iz. 1, 18.) Če ti pa še to ne zadostuje, poslušaj včlovečenega Sina božjega samega: *Zdravi ne potrebujejo zdravnika, ampak bolni. Nisem prišel klicat pravičnih, ampak grešnike k pokori.* (Luk. 5, 31, 32.) *Večje bo veselje v nebesih nad jednim grešnikom, ki se spokori, kakor nad 99 pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore.* (Luk. 15, 7.) Če ti še ne zadosté njegove besede, poglej njegova dela. Premišljuj težave njegovega 33letnega življenja, njegove vzdihljeje, njegove solze, njegove rane. Poglej ga na križu! Ti je li to še premalo? Jedna sama kaplja njegove presvete krvi bi zadostovala, da bi izbrisala grehe celega sveta in ne samo tvoje. — S v e r a pa ne obeta samo milosti grešniku,

2. ampak mu milost tudi dodeli. *Prejmite sv. Duha! Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni,* rekel je Zveličar apostolom. (Jan. 20, 22. 23.) Dal jim je torej oblast odpuščati grehe in te oblasti ni nič pridržal sebi. *Katerim* pravi. Naj pride nečistnik, naj pride prevzetnež, naj pride pijanec, naj pride ropar, naj pride ubijalec, če se le odkritosrčno spové ter je pripravljen resnično zadostovati: vse se mu odpusti in zopet zadobi prijateljstvo božje. Sveti Frančišek Saleški tako lepo opomni: »Tisti trenotek, ko te mašnik odvezuje v imenu Jezusovem, odvezuje te tudi Zveličar, sedeč na prestolu usmiljenja v nebesih pred vsemi angelji in svetniki. Ravno tisti trenotek, ko te mašnik v imenu Jezusovem odvezuje, veseli se vsa množica zveličanih tvoje sreče. Vera torej dodeli grešniku milost, ker ravno vera odpira vir milostij v zakramentu sv. pokore, katere izbrišejo grešniku vse grehe.

Kolika dobrota je torej vera za človeštvo! Sponinjaje se velikega zadolženja in žugajočega ognjenega meča pred rajem, bi človek skoro obupal in kakor Kajn brez miru in tolažbe blodil po svetu, ako bi mu vera ne posijala v to temo pregreane, ohetajoč in deleč milost.

III. Vera nam je svetla zvezda v temi smrti, ker

1. tolaži človeka v smrtnem boju. Kako grenka je navadno smrt; saj je kazen za greh in kazen je vselej neprijetna. Po pravici smemo smrtni dan imenovati dan zapuščenja. Saj človeka vse zapusti in sam mora vse zapustiti. Zapustiti mora

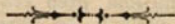

premoženje, družino, sorodnike, prijatelje; zapustiti mora čast in slavo; s kratka zapustiti mora vse, kar mu je bilo ljubo in drago. — Iti v grob, iti v večnost, boriti se s smrtjo, kako bridko je vse to! — Pa glejte! sv. vera nam posije z nebeško tolažbo tudi na smrtno posteljo. »Zapustiti boš moral sicer vse«, pravi, »toda na onem svetu boš dobil stoterno povrnjeno. Zapustiti boš moral svoje drage, toda ne za vedno; tam v boljši deželi se zopet združite, tam, kjer ni več ločitve. Ti si sedaj namenjen tje; še jeden korak in prestopil boš mejo. Hud, težaven je ta korak, toda ozri se na križanega Zveličarja. Za tebe je delal, za tebe trpel, za tebe umrl. Daruj tudi ti njemu zadnje trpljenje, zadnji boj in kmalu boš srečno združen ž njim.« — Toda sv. vera ne tolaži samo ampak daje tudi resnično izdatno pomoč. Ravno sv. vera nam podaja one pomočke, kateri nas najbolj krepčajo v smrtnem boju, sv. vera nam podaja sv. popotnico in sv. poslednje olje. Ravno to človeku mnogokrat odvzame ves strah pred smrtjo; da, celo z veseljem jo pričakuje ter vzdihuje s sv. Pavlom: *Želim razvezan in s Kristusom biti.* — S samo tolažbo se pa sv. vera še ne zadovolji, ona

2. pelje tudi človeka do največje sreče. Kaj pač je največja sreča? — Gotovo vživanje onega veselja, *katerega oko ni videlo in uho ni slišalo in srce ni občutilo* (1. Kor. 2, 9.); tam je duša popolnoma srečna na veke. Do te sreče pa dovêde sv. vera. Brez vere ni zveličanja. To potrjuje tudi sv. pismo. *Kdor veruje in je krščen, bo zveličan* (Mark. 16, 16.), pravi Jezus. *Brez vere ni mogoče Bogu dopasti; kajti kdor hoče priti k Bogu, mora verovati.* (Hebr. 11, 6.) Zato imenuje sv. Ciril Aleksandrijski sveto, vero »vrata in pot v življenje, povrnitev od trohnobe k neumrljivosti.« (libr. 4. in Ioan.) Kdor je tega prepričan, ne trepeče pred smrtjo, ampak jo z veseljem pozdravlja, ker vé, da ga popelje v nebeško kraljestvo. Tako je ravnal sv. Hijeronim. Napade ga huda mrzlica in prijatelji ga opozorijo na smrtno nevarnost. Svetnik jim podá roke ter pravi: »Naznanjate mi, da mi je odpotovati. Bog vam povrni, da mi naznanjate kaj tako veselega. Veselite se z menoj in bodite priče moje sreče. Glejte, prišel je predragi trenotek, ki me bo na veke rešil spon. O presrečna ura! Pridi, smrt! in zatisni mi oči. O, kako lepa, kako prijetna se mi zdiš! Ker te je ljubil moj Odrešenik in si ga ti objela na križu, si mi prijetna tudi v največjih mukah, ker te spremlja nada večnega zveličanja.« Nato umrje.

Pokazal sem vam, predragi v Kristusu, da nam sv. vera kot najsvetlejša zvezda sveti v temi dvomov, v temi pregrehe in v temi smrti. Kolika dobrotà je to za nas! Kako hvaležni moramo biti Bogu, da nas je poklical v svojo sv. cerkev, da nam je dal spoznati pravo vero! Bodimo mu hvaležni s tem, da se trdno oklenemo naukov sv. vere; da je ne preziramo in ne zaničujemo, da bi dopadli svetu, kakor dandanašnji, žal, tako rade delajo tako imenovane razsvitljene glave. Popotniku se razbije ladija sredi širokega morja in ta je v največji nevarnosti, sedaj, sedaj se utopiti. Pride pa nenadno druga ladija in ta ga hoče rešiti, nesrečnik pa zaničuje vso pomoč in svoje dobrotnike obklada z najgršimi primki. Ne bo li vsak rekel: »Prav mu je bilo, če se je utopil!« — Ravno tako dela, predragi v Kristusu! kdor zaničuje sv. vero, katera jedina nas more srečno prenesti čez nestanovitno morje tega življenja. Življenje naj torej spričuje, da je naše srce hvaležno Bogu, kateri nas je poklical v svoje kraljestvo in v svoje veličastvo. (1. Tes. 2, 12.) Amen. † F. H.

Pogled na slovstvo.

A.

1. **Obrednik za cerkvenike** ali natančen poduk za cerkvene služabnike. Sestavil J.ernež Voh, bivši kaplan konjiški. Drugi popravljeni natis. Maribor. 1896. Tiskala tiskarna sv. Cirila v Mariboru. — Znano je, kako zelo vpliva lepota vnanje božje službe na človeka in kako mu vzbuja pobožne čute. Da se pa vrše vsa opravila v cerkvi spodbudno, ni dovolj, da le duhovnik natančno pozna vse liturgične ukaze, ampak seznaniti mora ž njimi tudi cerkvene služabnike. Zato smo jako hvaležni sedanjemu preč. g. konjiškemu nadžupniku, da je oskrbel drugi popravljeni natis svojega „Obrednika za cerkvenike“, ki je izšel prvič l. 1880. Knjiga podaja vse, kar je treba cerkvenim služabnikom vedeti in znati pri cerkvenih bogoslužnih opravilih. Dolžnost naša je, da skrbno in zanesljivo sestavljeni obrednik prav toplo priporočamo v nakupovanje; v platno vezan izvod velja 40 kr., s pošto 43 kr. in se naročuje v tiskarni sv. Cirila v Mariboru in drugih knjigarnah. s.

B.

1. **Horae diurnae** breviarii romani ex decreto ss. concilii Tridentini restituti, s. Pii V. Pontificis Maximi jussu editi, Clementis VIII., Urbani VIII. et Leonis XIII. auctoritate recogniti. Editio quarta post typicam. Ratisbonae. Sumptibus et typis Friderici Pustet. MDCCCLXLV. 16°. Cena nevez. 1 gold. 86 kr., vez. 3 gld. 48 kr. Te dnevnic v šestnajsterki se odlikujejo kakor druge Pustetove liturgične izdaje po natančnosti v tekstu, preglednosti v posameznih delih in po lepi zunanji obliki. Papir je trpežen in tisek čist ter jako ličen. Za v žep ni boljših in popolnejših dnevnic, kakor so te-le. Ljubljanski proprium se kupi posebej in dá vezati h knjigi.

Ob tej priliki priporočamo Pustetove liturgične knjige sploh, zakaj, kolikor jih poznamo, vse se vrlo odlikujejo mimo izdaj drugih založnikov.

2. Institutiones theologiae dogmaticae specialis rmi. p. Alberti a Bulsano, recognitae, ex parte correctae, et meliori dispositione adornatae a p. Gottfried a Graun, ord. cap. prov. tyr. septentr., s. theologiae lectore. Tomus III. De Deo sanctificatore: de poenitentia, extrema unctione, ordine, matrimonio, de Deo consummatore. Oeniponte. Libraria catholicae societatis. 1896. 8°. Str. 1031. Cena 6 glđ. 50 kr. O tem delu, čegar poslednji veliki zvezek je sedaj pred nami, govorili smo že na tem mestu. Povedali smo tudi že njegove vrline in označili njegov namen. Tukaj imamo poslednji del, namreč o zakramentih in o poslednjih stvaréh. Ob koncu zakramentov je kratek dodatek o sv. Jožefu. Vse razpravljanje je lahko umevno, ker je dovolj obširno, in se zatorej prav prijetno in lahko čita. Kjer zastopajo bogoslovci razne nazore, drži se naša knjiga varnejšega, n. pr. da mora biti pri nepopolnem kesanju tudi vsaj začetna ljubezen božja i. dr. Povsodi, po vseh delih navaja tako obširne citate, da spoznamo dovolj moč dotičnega dokaza. — Kakor smo že pisali, rečemo tudi sedaj: Oni duhovski bratje, ki želé imeti obširno, a lahko knjigo za temeljitejše učenje in ponavljanje dogmatične tvarine, naj sežejo po tej knjigi, ki z ozirom na svojo obsežnost nikakor ni draga. Prav radi priporočamo to delo in častitamo tirolskim kapucinom, da so v novi obleki med svet poslali Bulsanovo veliko dogmatiko.

3. Öffentliche Vorträge, gehalten vor seinen Kurgästen in der Wandelbahn zu Wörishofen von Msgr. Sebastian Kneipp, päpstl. Geheimkämmerer, Pfarrer in Wörishofen (Bayern). Inhaber des Comthurkreuzes vom Orden des hl. Grabes. Dritter Band: Die Vorträge der Jahre 1890 und 1891. Nach stenographischen Aufzeichnungen bearbeitet und herausgegeben von Prior Fr. Bonifaz Reile, Sekretär des Herrn Praelaten Kneipp, und H. Hartmann. Mit einem Titelbilde. Kempten. Verlag der Jos. Kösel'schen Buchhandlung. 1896. 8°. Str. 350. Cena vez. 1 glđ. 92 kr. — Kneipp ima pred svojimi bolniki poučne govore, da ni treba vsakemu posebej dajati naukov. Te govore so zapisovali, in tu imamo že III. zvezek. Ta zvezek je zaradi tega tako raben, ker obsega vse glavne Kneippove nauke v raznih ozirih: 1. O vodi sploh in njeni porabi. 2. O življenju, hrani in obleki. 3. O zdravnih zeliščih. 4. O boleznih. 5. O nekaterih zdravnih. 6. O raznih stvaréh. — Kako domače in jasno govori ali piše Kneipp, to je znano. Ni je prijetnejše zabave za kako prosto urico, kakor čitanje te knjige. — 8. del (o zdravnih zeliščih) ima mnogo podob za pojasnjevanje.

4. Otázka sociální a Zákon Boží. Od Abbé Dufoura, kněze v Metách. V Brně, 1896. Tiskem a nákladem knihtisk. bened. rajhradských. 8°. Str. 116. Cena 35 kr. To na češčino prevedeno delo o socijalnem vprašanju naznanjamo, pa tudi priporočamo najgorkeje, naj bi se vsakdo prepričal, da jedino na podlagi božjega zakona se dá ne samo „rešiti“ socijalno vprašanje“, marveč v resnici pomagati ljudem v nadlogi in potrebi.

Dr. Fr. L.

5. Církev vítězna. Životy Svatých Božích. Spisal Frančišek Ekert, župnik pri Materi Božji Snežnici v Pragi. Zvezek tretji. S 30 slikami. Letni dar udom bratovščine sv. Janeza Nep. za l. 1896. — Církev vítězna — zmagovalna cerkev — je napis velikemu delu, katero spisuje vrli češki pisatelj Fr. Ekert. L. 1892 je izšel prvi del, obsegajoč življenje svetnikov mesecev prosinca, svečana in sušca. Ta, tretji zvezek opisuje življenje svetnikov in svetnic božjih, ki se časté v mesecih julija, avgusta in septembra. Vse vrline, katere smo opazili v prvem zvezku, nahajajo se tudi v tretjem, le da marljivost g. pisatelja raste, zakaj prvi zvezek ima 533 strani, tretji 859, in obsega prav tako-le četrtno cerkvenega leta. V tem zvezku se zlasti kaže slovansko srce pisateljevo: temeljito je obdelal življenje sv. Cirila in Metoda (str. 48—99). Med viri, katere je rabil, navaja (str. 99) tudi dr. Fr. Kosa Spomenico tisočletnice Metodove smrti. Ljubljana 1885. Kako se je oziral tudi na Slovence, spričuje popis življenja sv. Mohorja in Fortunata (str. 163 nsl.), kjer tudi omenja, da je velehram sv. Vida v Pragi dobil l. 1355 od Karola IV. izmed ostankov sv. Mohorja ramo in dve drugi kosti iz Ogleja. Na istem mestu se gorko spominja tudi naše družbe sv. Mohorja, „která čítajíc přes 70.000 členů mú hlavní zasluhu toho, že slovanský lid podnes drží se pevně katolické víry, mravností i nábožnosti předků svých.“ — Slike so res lepe in zaslužijo vso pohvalo. Češki narod je dobil s tem delom res izvrstno knjigo, ki jo priporočamo tudi Slovincem.

Dr. J. D.